

pa ne sme dalje ostati, slovenščina mora priti zopet na prvo mesto, kar se bode zdaj skoro brez izjem dalo izvršiti, ker se je od leta 1869. sem število slovenskega jezika zmožnih uradnikov izdatno pomnožilo. Visoki zbor bode imel še priliko, o tem vprašanji izreči svoje mnenje, v formalnem oziru prosim, da se izroči moj predlog upravnemu odseku.

Dalje poročali so gospodje Obreza, Klun in Robič o §§. 1., 8., 10. in 11. letnega poročila, in to prvi o sklenjenih postavah; g. poslanec Klun o §. 8. zadevajoč šolstvo, pri katerem po obširnem in zanimivem utemeljevanji predlaga tri predloge: 1) Deželnemu odboru se naroči, da se obrne do višje šolske oblasti s prošnjo, naj se uvede poduk grščine v slovenskem jeziku; 2) za izdajo grško-slovenske slovnice, za slovensko-latinske in za slovensko-grške vaje dovoli se deželnemu odboru kredita 1000 gold.; 3) izplačilo 500 gold. knjigarni Kleinmayrjevi in Bambergovi za izdavanje knjig se odobri.

Tem predlogom skušal se je protiviti poslanec Deschmann.

Gosp. poslanec Robič pa poroča o §§. 10. in 11. osobne in splošne zadeve.

Dalje poroča v imenu finančnega odseka gospod dr. Poklukar: o prošnji Alojzije Dernovšek, katera se vslihi in se odpišejo oskrbovalni stroški, narastli za njenega blaznega moža Štefana Drnovška, — in pa o prošnji učiteljske sirote Alojzije Malenšek, katera se odbije.

Nadalje poroča posl. Šuklje o računskem sklepu normalnošolskega zaklada; dr. Poklukar o računskih sklepih ustanovnih zakladov; dalje gospod poslanec Luckmann o proračunu za prisilno delavnico; gosp. Svetec o §. 5. letnega poročila in pa o prilogi 20.; gosp. Faber o prilogi št. 19. in gosp. dr. Samec o prošnji občine Št. Jošt, katera se zaradi splošnih pomislikov in ker ni bilo dokazanih izrednih potrebštin, ni mogla uslišati. — Konečno predlaga gosp. dr. Poklukar v imenu upravnega odseka, da se dve zadnji seji temu odseku izročeni prošnji, zadevajoče šolske stvari, izročite posebnemu šolskemu odseku, kateri predlog se je sprejel in se v ta odsek izvolili gg. Svetec, Klun, Schneid, Šuklje, dr. Vošnjak, Deschmann in baron Taufferer.

Potem je deželni glavar, sklepaje to sejo, prihodnjo sejo napovedal za torek dne 23. septembra, in tej 4. seji odločen je bil sledeči dnevni red:

1. Branje zapisnika o 3. deželnozborni seji dné 19. septembra l. 1884.

2. Naznanilo zborničnega predsedstva.

3. Priloga 28. — Utemeljenje samostalnega predloga gosp. poslanca Sveteca, da je izdati zakon zastran rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani.

4. Priloga 27. — Utemeljenje samostalnega predloga gosp. poslanca viteza Schneida gledé peticije za premembo tarife pri c. k. priv. južni železnici za osebe in blago.

5. Priloga 25. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga načrt deželne postave gledé doneškov zavarovalnih društev k stroškom gasilnih straž ter v podporo onesrečenim gasilnim stražnikom, in o katerem se poroča o vprašanji zaradi vpeljave prisilnega zavarovanja.

6. K prilogi 2. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1883.

7. Priloga 29. — Poročilo finančnega odseka o proračunu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1885 (k prilogi 3).

8. K prilogi 12. — Ustno poročilo upravnega odseka gledé uravnanja Save med Črnučami, Št. Jakobom, Podgradom, Dolom in Lazami.

9. Priloga 30. — Poročilo upravnega odseka o vpeljavi taks za ogledovanje živine pri izdavanji živinskih potnih listov (k prilogi 22.).

10. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji:

- a) Alojzija Gangla gledé podpore za nadaljevanje podobarskih studij;
- b) Antona Ažbeta gledé podpore za nadaljevanje slikarskih studij;
- c) Ludovika Grilca gledé podpore za nadaljevanje slikarskih studij;
- d) podpornega društva slavyjanskih dijakov v Gradcu za podporo.

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

I.

25. dan marcija meseca 1.... leta se je v Petrogradu pripetilo nekaj nenavadno čudovitega. Brilec Ivan Jakovljevič, ki je bival na Voznesenskem „prospektu“ (njega rodbina je bila zgubljena, a pred brilnico ni imel nič drugega, nego izvesko, kjer je bil naobražen gospod omijljenih lic in napis: „Tudi pušča kri“), — brilec Ivan Jakovljevič se je vzbudil dosti rano in zaduhal je vonjo sveže pečenega kruha. Dvignil se je malo na postelji in preveril, da stoprv pečene hlebe jemlje iz peči soproga, dosti čestita dama, ki je kavo pila jako rada.

„Denes, Praskovija Osipovna, jaz ne bodem zajutrkoval kave“ — izpregovoril je Ivan Jakovljevič — „zljubilo se mi je, raji bodem jedel sveže pečeni kruh z lukom vred.“ (Ivan Jakovljevič bi bil rad zaužil to in kavo, pa znal je, da je do čela nemogoč ta dvojni užitek — drug za drugim, ker Praskovija Osipovna ni posebno rada imela takih razvad.) „Le loti se, bedak, in jej kruh: meni je to ugodnejše“ — opomnila je soproga sama sebi — „kave ostane obil obrok“ — dejala je in hleb kruha porinila po mizi.

Ivan Jakovljevič je, kar je dostojanstvenost zahtevala, vrhi košulje oblekel frak, sedel za mizo, nasul solí, pripravil dve glavi luka, v roko vzel nož, poresnobil obraz in začel rezati hleb. Ko je bil razpolovil hlebec, pogledal je sredino — in jel čuditi se, opazil je bil, da je nekaj bledega v njej. Ivan Jakovljevič je varno zabodel nož v kruh in s kazalcem potipal ga: „Trdo je!“ — opomnil je sam sebi — „kaj bi utegnilo to biti?“

Zarinil je kazalec v hleb in izdrl ga iz njega — nos!... Ivan Jakovljevič je zmeknil roci; začel je otirati oči in tipati: nos, prav nos je to! pa še, kar podobno kaže, nekov znan nos je. Strah je pokazal se na obrazi Ivana Jakovljeviča. Ali ta bojazen ni bila nič v primeri z nevoljo, ki je ovladala njega soprogo.

„Komu si, divjak, odrezal nos?!“ — kriknila je srdito. „Slepar, pijanec! sama te oglašim redarstvu (policija)! Kakov razbojnik si ti! Dej, uže trije so pritoževali se mi, kako ti, kedar briješ, popadaš nosove, da jedva trpi človek!“

Ivan Jakovljevič ni bil ne živ, ni mrtev: poznal je, da ta nos ni nikogar drugega, nego kolegijskega prisednika Kovaleva, ki je bril ga vsako sredo in nedeljo.

„Čaki, Praskovija Osipovna! Zavijem ga v kakovo krpo in denem v kak kot; tam naj bode malo poležal; naposled pa ga odnesem.“

Jaz ni čuti nečem tega! da bi jaz dovolila to, da bi ležala v sobi, kjer gnjije odrezan nos!... Suhar pečeni! skrbi vsaj, da bodeš britvo prav vodil po jermenu, svojemu stanu skoro nikakor ne bodeš véren, kakor je treba; potezač, neugoda! Ali bi te jaz zagovarjati mogla vpričo redarstva?... Uh, ti, mazač, glupa sirota! Poduhaj ga, poduhaj! nesi ga, kamor hočeš, da le jaz ne bodem uživala njegove smeraje!“

Ivan Jakovljevič je stal popolnem tako, kakor da je vkopan. Mislil je, premišljal, a sam ni znal, kaj bi premišljal. „Hudir zna, kako je pripetilo se to“ — izpregovoril je naposled in z roko počesal se za uhom — „ali sem včeraj pijan prišel domov, ali ka-li, ne morem verno povedati tega. A vendar priznavam, da je to bila neka nenavadna prikazen: hleb — pečen kruh, a nos — prav oboje to. Več ne povem!“ Umolknil je Ivan Jakovljevič. Spomin na to, da redarstvo utegne nos zavohati pod njegovo streho in zatožiti ga, — ta spomin je do čela zmotil ga. Uže je grozil mu svetlo rudeči ovratnik, krasno prošit sè srebrom, meč... drhtelo mu je celo leto. Naposled je poiskal hlače in obutal, nateknil ná-se to razdrapanost v tem, koje Praskovija Osipovna nadevala mu trpke očitke, nos zavil v krpo — in odšel je z doma.

Ivan Jakovljevič je hotel nos podtekniti — kamor koli: ali vratom pod prag, ali kamor koli varno skriti; celó na sosednjo ulico je hotel vreči ga. Pa kakor nalašč, na bedo, sestal se je zdaj s tem, zdaj s tem znanecem; vsak ga je takoj povprašal: „Kam ideš?“ — ali: „Koga si odbral, da ga obriješ tako rano?“ — da Ivan Jakovljevič nikakor ni mogel pričakati ugodnega trenotka. Uže drugič je bil popolnem znebil se neugodnega nosa, ali stražnik je obakrat z daleč pokazal mu helebardo in opomnil: „Poberi, duhaj ti to, kar si zgubil!“ — a Ivan Jakovljevič je moral pobrati nos in shraniti ga v žep. Mučil ga je dvom — tem hujše, čim bolj se je narod množil po mestu, množil pa se je tako, kakor so odpirali zakladnice in prodajalnice.

Ivan Jakovljevič je odločil, da ubere pot na Izakijevski most, da ne odneha, dokler nosa ne vrže v reko Nevo... Nu, pregrešil sem nekoliko, zato, ker doslé še ničesar nisem povedal o Ivanu Jakovljeviči, o človeku — poštemem v mnogem oziru.

Ivan Jakovljevič je bil, kakoršni so vsi pravi ruski nastavniki, strasten pijak, in dasi je vsak dan bril inozemske obraze, vendar je sam bil večno neobritih lic. Ivana Jakovljeviča frak (Ivan Jakovljevič nikoli ni hodil v sjurtuku [suknja]) je bil šarast, to je, črn je bil, ali poln sivih in cimetovo rumenkastih lis, tri gumbe so nameščevali in viseli od njega le trakovi. Ivan Jakovljevič je bil strog „cinik“ in kedar je kolegijski prisednik Kovalev, ko je bril ga, z njim govoril, navadno mu je opomnil: „Ivan Jakovljevič, večno ti diše roke!“ — a Ivan Jakovljevič je vselej to opomnjo izpodvrl: „Po čem bi dišale?!“

„Ne znam, bratec, diše pa vendar“ — potrdil je kolegijski prisednik, a Ivan Jakovljevič je porjuhal malo tobaka, omiljil ga po obrazi, pod nosom, za uhom, pod brado, s kratka: tam, kjer je videl, da je treba.

Uže je ta čestiti meščan bil na Izakijevskem mostu. Najpopreje se je ozrl okrog sebe, potlej se je naslonil na ogrado, kakor bi bil pogledal pod most, ali mnogo rib šviga po vodi, in spustil je vá-njo skrivaj nos v krpi.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Motnik 16. sept. — Menim, da mi ne bo nikdo častitih gospodov poštnih uradnikov za zlo vzela, ako vzamem pošte v misel in stvarno katero povem.

V Motniku imamo pošto, katera se piše in imenuje po nemški „Mötnig“; poslednjo je zeló podobno slovenski Metliki, po nemški „Möttling“ na Dolenjskem.

Posledice so, da na Motnik adresirano pismo ali pošiljatev gre v Metliko na Dolenjskem; nasprotna Metliška pa k nam v Motnik, kar se ume, da je to za adresate, kakor tudi za poštné uradnike največja neprilika.

Enako nepriliko imajo na Vranskem (Franz) na štajarski zemlji pri Motniku, z Borovnico (Franzdorf) pri Ljubljani.

Vsega tega bi pa ne bilo, ko bi se domačim imenom dala prednost, da bi se v naših krajih pošte po slovensko imenovala, zato, ker so si nemška imena zeló podobna. Vsaj se tudi na Nemškem krajna imena po nemško, na Ogerskem po ogersko pišejo in imenujejo.

Nadjam se, da višji poštni uradniki bodo gotovo radi pravo ukrenili, da se odpravijo neprilike na poštah.

Predlog zamorem tem bolje utemeljevati, ker je mnogo pošt po Slovenskem, katera nosijo imena: Trojanja, Domžale itd.

To le mi naj bo oprosteno!

Na poštah v moji okolici, v Motniku, v Trojanah in na Vranskem, pa menda tudi drugod, je na vratih v poštno uradujo nabito, kedaj so uradne ure, in kedaj pošta prihaja in odhaja. Zakaj ni po slovensko? Saj v teh krajih ni nič Nemcev, so sami Slovenci. *)

Iz Ljubljane. (Včerajšnja 4. seja deželnega zbora kranjskega), o kateri v prihodnjih „Novicah“ poročamo obširneje, bila je v mnogih ozirih zeló zanimiva. Razun tega, da je poslanec Grasselli s prošnjo predložil načrt novega mestnega statuta in da je en del manjšine interpeliral vlado zaradi znanih sklepov ljubljanske hranilnice, bila so zeló imenitna gospodarska vprašanja, katera so se razpravljala.

V prvi vrsti vtemeljeval je gosp. poslanec Svetec svoj predlog gledé deželnega nadzorovanja rezervnega zaklada ljubljanske hranilnice (načrt dotične postave najdejo čast. bralci na drugem mestu današnjega lista pri poročilu o tretji zborovi seji). Govornik vtemeljeval je svoj predlog v obširnem, njemu lastnem mirnem in lepo zloženem govoru, dokazovaje, da je deželni zbor postavno poklican k temu nadzorovanju, da je nadzorovanje potrebno tudi poleg državnega nadzorstva in da je predlog njegov enako koristen deležnikom hranilnice, namenom rezervnega zaklada — pa tudi hranilničnemu društvu samemu. Dokazal je govornik, da je po svojem namenu dobrodelno društvo namenjeno zabraniti siromaštvo, zadnja leta postalo po vsem strankarsko, ker razun 5 starčkov izvoljenih še v prejšnjih, boljših časih, ogromna večina Slovencev v tem zavodu nima nikakoršnega zastopnika. Govor gosp. Svetca sprejela je večina zborova z živahnim odobravanjem, manjšina pa, ki je nekaj časa skušala posmehavati se, omolknila je v teku govora popolnem.

Za gosp. Svetcem utemeljeval je gospod poslanec vitez Schneid svoj predlog gledé vožnine na južni železnici dokazovaje z drastičnimi številkami, kako silovito se škoduje trgovini in obrtniji na Kranjskem, ker izrekoma žito in moko iz Ogorskega ceneje prevaža v Trst, Gorico in Kormin, kakor pa na Kranjsko izrekoma v Ljubljano, enako neugodno za Kranjsko je vredjena vožnina za sladkor, za les, za porcelan itd., tako da si ljubljanski trgovci vožnine prihranijo, ako napotijo

*) Slovenci, evo Vam uzor!

posnamemo v prvi vrsti iz odgovora gospoda deželnega predsednika na interpelacijo posl. Luckmanna in drugov sledeče:

Omenjeni sklepi hranilničnega društva došli so k deželni vladi 3. junija 1884.

Po §. 12. Najvišje potrjenega regulativa za hranilnice z dné 2. septembra t. l. se sme s privolitvijo združene dvorne kancelije — zdaj politične deželne oblasti — primeren del hranilničnega rezervnega zaklada, ako je ta dosegel večjo svoto, kakor se potrebuje, ko bi hranilnica kako zgubo imela, obrniti za dobrodelne ali sploh koristne krajevne (lokalne) namene, oziroma po §. 20. pravil kranjske hranilnice, z istim pristavkom in daljšim pogojem, da morajo pokriti biti troški za upravo, kakor tudi pokojnine in miloščine — za dobrodelne, sploh koristne krajne in deželne namene. Po vlogi kranjske hranilnice in po poročilu, na katero se opirajo njeni sklepi, bi pa troški za vzdrževanje nameravane šole — brez troškov za notranjo napravo in učne pripomočke — vsako leto znašali 5000 gold., to je, 5% obresti od glavnice 100.000 gld. Deželna vlada si je morala torej pri presoji v potrjenje prejetih hranilničnih sklepov postaviti vprašanje, je li poraba tako velike svote poleg drugih zneskov sploh potrebna, da bi se potem vsaj mogla prepričati, da se je tako ogromna svota zares podarila za dobrodelen in sploh koristen namen, ne pa za pospeševanje drugih namenov, za ktere nima ni hranilnica pravice kaj dovoljevati, ni deželna vlada pravice dotičnih sklepov potrjevati.

V ta namen si je morala deželna vlada postaviti vprašanje, koliko nemških otrok bi utegnulo na leto obiskavati nameravano šolo, da bi bila opravičena naprava in vzdrževanje ravno štirirazredne šole, kakor jo je sklenila hranilnica, ker za ustanovitev take šole je po §. 11 državnega šolskega zakona potrebno, da v treh zaporednih letih povprečno število učencev znaša vsaj 240.

Pri teh okoliščinah je deželna vlada, ker ni imela dotičnih podatkov, po skupnem posvetovanju o tej zadevi vlogo kranjske hranilnice z dopisom dné 8. junija 1884. l., št. 5293, torej uže peti dan po njenem sprejemu, izročila c. k. deželnemu šolskemu svetu s prošnjo, da naj ji (deželni vladi) prej ko možno izreče svoje mnenje o nameravani ustanovi štirirazredne nemške deške šole v Ljubljani.

Deželni šolski svet je uže pet dni potem, namreč v seji 13. junija 1884., to reč pretresal in da bi dobil sploh nekako podlago za razsodbo, koliko in kako razširnih ljudskih šol z nemškim učnim jezikom naj se napravi v Ljubljani, ter zamogel od deželne vlade zahtevano mnenje pravilno utemeljno oddati, baval se je z naslednjimi vprašanji:

1. Koliko je otrok mestnega šolskega okraja v povprečnem številu zadnjih 5 let (§. 1 deželne postave Kranjske z dné 29. aprila 1873., št. 21), ki morajo v šolo hoditi, razdeljenih po spolu in narodnosti?

2. Koliko površine imajo posamezni prostori javnih mestnih ljudskih šol?

3. Koliko otrok je v povprečnem številu zadnjih treh let obiskavalo javne mestne ljudske šole (§. 11. postave z dné 2. septembra 1883., drž. zak. šte. 53), razdeljenih po spolu in narodnosti, in koliko izmed njih je bilo iz ljubljanskega mestnega okraja, koliko pa iz vnanjih, ne v Ljubljano všolanih krajev.

4. Koliko je v povprečnem številu zadnjih treh let ljubljanskih otrok, ki bi morali po postavi sicer še v šolo hoditi, pa so po §. 23., postave z dné 14. maja l. 1869., drž. zak. št. 62, oziroma po §. 23., postave z dné 2. maja 1883., drž. zak. št. 53, od obiskovanja javnih šol začasno ali stalno oproščeni, razdeljenih po spolu in narodnosti?

5. Koliko je v povprečnem številu zadnjih pet let ljubljanskih mestnih otrok, ki nikamor ne hodijo v šolo, da-si od obiskovanja javnih šol postavno niso oproščeni, razdeljenih po spolu in narodnosti?

(Dalje prihodnjič.)

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje.)

Začutil je tudi možak, kakor bi se bilo tisto trenutje deset pudov*) teže zvalilo z njega: Ivan Jakovljevič se je nasmehnil. Ni hotel iti, da bi bil bril uradniške obraze, raje je ubral pot v pilnico, ki je imela napis: „Kušanije i čaj“, da izpije kupico čaja — kar je opazil konca mosta mestnega nadzornika, lepo vzrastlega in širokih salop, sè štirivoglatim pokrivalom in meč je imel. O tem zagledu je kar zdrznil se; a v tem je kvartalni (četrtemestni) nadzornik mignil mu s prstom in pozal ga: „Hodi lê-sem, ljubeznjivi!“

Ivan Jakovljevič je znal uklanjati se: ko je bil še daleč — snel je klobuk, urno bližal se nadzorniku in ogovoril ga je: „Voščim zdravje Vaši plemenitosti!“

„Ne, bratec, ne, čestitost, povedi, kaj si delal tam, ki si stal na mosti?“

„Uh, za Boga milega, dragi gospod, šel sem brit, pa sem samo pogledal, ali je reka pač kaj prodka.“

„Lažeš, presneto, da lažeš! S tem se ne izgovoriš. Opraviči se!“

„Rad Vas, milost, obrijem vsak teden dvakrat, če prav trikrat, jaz brijem brezi vsakoršnega ugovora“ — povedal je Ivan Jakovljevič.

„Ne, prijatelj, saj ti le govoričiš! Mene brijó trije brilci, pa jim je to velika čast. A dej, povedi, kaj si tam na mosti počenjal?“

Ivan Jakovljevič je obledel... kar je tû pripetilo se, to je do céla zavito v meglo, in kaj je dalje godilo se, to gotovo nikomur ni znano.

II.

Kolegijski prisednik Kovalev je vzbudil se dosti rano in ustni ste mu zapeli brr...! kar je učinil vselej, kedar je predolgo časa spal; dasi sam sebi ni mogel pojasniti nikoli, zakaj je toliko časa spal zdaj pa zdaj. Kovalev je stegnil se, ukazal je, naj mu dadé malo zrkalo, ki je stalo na mizi. Hotel je pogledati prišč, ki je bil poprejšnjega večera prikazal se mu na nosi; ali na največe čudo je zagledal, — kjer je imel nos, da je vse gladko! Kovalev se je prestrašil, ukazal je, naj mu prinesó vode in otrl je z otiračo oči: nosa ni imel več! Začel je tipati z roko, da bi se preveril, ali je pijan ali ka-li; prepričal se je, da ni zmóčen! Kolegijski prisednik Kovalev je planil raz postelj; stresnil se je — nosa ni bilo!... Ukazal je takoj, naj oblečejo ga, in tekel je naravnost k redarskemu načelniku.

V tem se pomudimo, da povemo kaj o Kovalevu, zato da čitatelj izvé, kakov je bil ta kolegijski prisednik. Kolegijskih prisednikov, ki to čast docivajo s pomočjo učenostnih izpričal, nikakor ne moremo lahko pri-merjati kolegijskim prisednikom, ki so služili na Kavkazi. To sta dve popolni razliki. Učeni kolegijski prisednik...! Ali Ruska je tako čudna zemlja — če opomniš kolegijskemu prisedniku, da so vsi kolegijski pri-

*) Pnd ima 40 liber.

sedniki od Rige do Kamčatke, da to korenito verujó na svoj račun; to verujó tudi o vseh drugih uradih in dostojanstvih. Kovalev je bil kavkazijsk prisednik. Preživel je samo dve leti v tem uradu, po tej službi ni na minoto ni mogel zábiti na-nj; a da bi sam sebi dajal več čestitosti in važnosti, nikoli ni imenoval se kolegijskega prisednika, temuč vselej, da je majór (tisočnik). „Čuj, golobičica“ — izpregovoril je navadno, kedar je na ulici srečal žensko, ki je prodajala oplečja (halb-hemd), — „pridi na moj dom, bivam na Sadovi; samo povprašaj, ali tù biva majór Kovalev, pa ti vsakédó postreže.“ Kedar pa je srečal kakoršno koli navadnico, vselej je skrivaj ukazal in opomnil: „Povprašaj, duša, kje je Kovalevo bivališče.“ Ker je samemu sebi zmirom rekal, da je majór, zato bomo mi kolegijskega prisednika imenovali majórja.

Major Kovalev je po navadi vsak dan šetal se po Nevskem „prospektu“. Njegove oplečnice ovratnik je vselej bil posebno čist in poskrbljen. Salope je imel takove, kakoršne še zdaj zmirom utegneta videti, da jih imajo guberniški in okrajni doktorji, tudi raznih nalog poverjeniki, sploh: vsi tisti moški, kateri se dičijo s popolnimi, z rudečimi zalizci, a ti zalizci se stezajo prav po sredi obraza in sezajo naravnost do nosa. Major Kovalev je noseval množino karneotovih prstanov z grbi in takih, ki je vá-nje bilo vrezano: sreda, četrtek, ponedeljek in drugo. Majorja Kovaleva je potreba pripeljala v Petrograd, prav za prav: prišel je iskat svojemu stanu priličnega dostojanstva: da se posreči, podgubernatorskega, če se mu z njim ne utegne ugoditi — eksekutorskega v katerem koli znanem okraji (departement). Majór Kovalev ni bil pozakonjen, zato je ženil se, ali samo o taki priliki, kedar je našel nevesto, ki je imela sto in sto tisoče. Po tem čitatelj sam lahko sodi, kakov je bil tega majórja položaj, ko je bil preveril se, da je tam, kjer je popreje imel dosti ugoden in zmeren nos, glup, raven in gladek prostor.

Kakor nalašč, na ulici ni bilo nikjer nobenega izvoščka (mithkutscher), moral je majór Kovalev peš hoditi, zavijal se je v plašč, z robcem pa je zakrival lice, kazal je samo oči, da je videl pot ob hišah. „Morda pa se meni le zdí, to ni moči, da bi bil nos hudomušno odpadel mi“ — dejal je in stopil v sladkornico nalašč zato, da bi se pogledal v zrkalo. Na srečo v sladkornici ni bilo nikogar: dečki so pometali sobe in razstavljali stole; nekateri so dremotnih oči na podnosih (tasse) donašali gorke piroge; pu mizah in stoléh so ležale s kavo polite novine poprejšnjega dné. „Nu, hvala Bogú, nikogar ni“ — izpregovoril je — „sedaj se lahko pogledam. Bojazljivo je stopil pred zrkalo in pogledal se v njem. „Vrag zna, kakova nesreča je to!“ — začudil se je major Kovalev in pljunil je — „ko bi vsaj bilo tam — kar koli — tam, kjer mora biti nos, pa ničesar ni!...“ (Dalje prih.)

Naši dopisi.

Motnik 20. sept. (Nekaj o lesoreji.) Leto za letom gre zmirom več lesa iz naših gozdov v tuje dežele, kar nam prinaša lepih denarcev, s katerimi zamoremo pokrivati razne gospodarske potrebščine.

Pa bati se je, da, če ne bomo bolje za gozde skrbeli, bo še nam, našim potomcem pa gotovo lesa za domače potrebe manjkalo.

Evo kratek poduk.

Z gozdom naj bolj razumno ravnamo, ako ga ne damo vsega na enkrat izsekati, temveč polagoma vsako leto nekaj za davek in naš trud vzamemo iz njega, kar je lesa dobro doraščenege; tako bo gozd zmirom zara-

ščen ostal, in se bo tudi vspešno sam plodil, in nam vsako leto nekaj dobička dajal.

Za sekanje in spravlanje lesa, zberimo ali odločimo si zimski čas do Svečnice, ker ta čas drgnenje v obstoječe drevje najmanj škoduje, in se tudi škodljivega mrčesa ni še toliko bati, da bi se nam pozimi v gozd zaplodil.

Pri imenovanem delu bodimo sami zraven in pazimo, da nam drvarji (sekači) mladega drevja preveč ne bodo pokvarili.

Stoječega lesa pa kupcem nobenkrat ne prodajamo. Ne delajmo iz lepo rastočega drevja dve- ali triletnih požarov za setev, ker s požiganjem tudi bližnjega gozda mnogo pokvarimo.

Vélikiposestniki ali grajščine ne napravljajo nobenkrat požarov, pa imajo, ako skrbijo za to, najlepše gozde.

Ako sta si gozd in pašnik soseda, kar je večidel po naših krajih običajno, ne dovoljujmo pastirjem kurišč, sekanja, krehanja in družega gozdu kvarljivega početja. Posebno pa pazimo, da nam ne bodo lepih mecesnovih in smrekovih in drugih vrhov rezali za bičevnike.

Najbolje umljivo in dobro gospodarjeno je pa, kar so uže „Novice“ večkrat rekle, če pašnike obrnemo v senožete in živino doma krmimo, kjer nam se bo lepo redila; dobili bomo več gnoja za polje, pa tudi za senožeti, katere nam bodo bolje rodile in dale več klaje, s katero bomo lahko več živine redili. Gozd pa se bo lepo zaraščal, ker mu ne bo živina kvarila mladik; kóz pa celó ne redimo in ne pasimo po gozdu, ker so one za mlado drevje največje kvarljivke.

Listja v gozdu ne grabimo in smrečja ne klestimo za steljo; prvo daje gozdu gnoj in obdrži vlago, drugo mu pospešuje rast, kjer zamore več zraka posrkati, ako ni neusmiljeno okleščeno. Za steljo rabimo slamo, praprotno in drugo enoletno rašovje, kjer je mnogo beleje, kakor pa suho listje.

Da ne bomo rabili raščega lesa za plotove, kjer jih potrebujemo, zasledimo si živo mejo iz gabrovine ali belega gloga; po gozdu in blizo njega pa je bolj pametno, da jo napravimo iz smrekovih in mecesnovih sadik; kjer nam lahko prirastejo v par desetletji, da jih lahko prodamo po petaku.

Če smo gozd izsekali, ali, če je kaj praznega prostora, glejmo, da ga bomo kmalu zasadili s koristnim gozdnim drevjem: z mecesni, smrekami, jelkami, in če je slaba zemlja, pa z borovci; toda tudi na drugi vsakovrstni gozdni les, ki nam rabi za kurjavo, orodje in druge razne potrebščine, ne smemo pozabiti.

Primernih sadik pa si najlože dobimo, če jih zasejemo v pripravne, plevela očiščene rastlinišča; taiste je najbolje napraviti na prostoru v gozdu, kjer mislimo sadike razsajevati, samo da so na zraku in na vetrišči.

Seme najbolje in ceneje dobimo lahko v domačem gozdu, samo da je od čvrstih, močnih, doraščenih drevov nabrano jeseni, ko je zrelo, ko samo od drevja pada. Posejati ga je najbolje jeseni, da se potlej pozimi snežnice napije, spomladi lože zeleni.

Na Krškem 28. sept. (Dolenjska, kmetijska, pokrajinska razstava.) Prijazno dolenjsko mesto Krško obleklo je danes svojo najprazničnejšo obleko. Ulice in trg odlikovali so se s svojo veliko snažnostjo, na hišah vihrale so zastave avstrijske in deželne, od katerih bi si zadnjih več želel videti. Uže zjutraj ob 1/26. uri je godba igrala budnico ter naznanovala krškemu prebivalstvu začetek dneva, ki ima važen postati za kmetijstvo cele Dolenjske. Ob 9. uri prikoralo je krška meščanska garda in pa požarna straža na véliki trg pod cerkvijo, kateri je te dni tudi ob enem razstavni prostor. Ljudstvo je vrelo iz vseh strani, kakor tudi iz sosedne

mlinarji morali so napenjati vse svoje sile, da so vzdržali konkurenco.

Ali lansko leto znižala je južna železnica posameznim ogerskim postajam, isto tako Trstu in Gorici, tarife v toliki meri, ne da bi se ob enem ozirala tudi na Ljubljano, da se je kranjska mlinarska obrtnija popolnem zadušila. Na ta način namreč nastal je tarifni razloček 19½ do 66 kr. od 100 klgr. pri moki v Trst ali Reko; za toliko smo bili oškodovani v primeri z mnogo bolj oddaljenimi postajami Siskom, Kanižo, Barcsem in Budimpešto.

Prosili smo in prosili, a južna železnica vendar ni odpravila krivice, koja je povzročila poraz naše mlinarske obrtnije.

Trgovinska zbornica in deželni zbor prosila sta vlado, da odpravi to kričečo neprimero, in slavna trgovinska zbornica je pred kratkem izročila svojo pritožbo oni enkêti, ki se je imela posvetovati o železničnih tarifih, češ, da se vsled spremenljivosti železničnih tarifov kapitalisti na Kranjskem bojé, nove obrtnije ustanovljati ob bogatih vodnih silah, katere imamo vendar v izobilji.

Kar se pa tiče lesne trgovine, opozarjam slavni deželni zbor na znameniti faktum, da stane vagon s 10.000 kilogr. lesa iz Ljubljane v Trst ali Reko 48 gold., med tem, da se za isti vagon ter isti tovor iz skoro dvakrat bolj oddaljenega Zagreba v Trst plačuje le 47 gold. 90 krajc.

In komur to ne dokazuje dovelj jasno, da se južna železnica nikakor ne briga za koristi naše dežele, temu naj povedó ubogi Dolenjci, da morajo od vagona lesa iz Krškega v Trst 60 gold., iz Sevnice, ki je vendar bližja Trstu, pa celih 70 gold. plačati, tako da skoro kaže, poslati svoj les v Zagreb, ter stoprav od tod v tržaško pristanišče. (Čujte!)

Nikdo mi ne more očitati, da pretiravam, ako trdim, da je Dolenjska s svojim lesom, kateri zlasti iz mokronoškega okraja tendira proti Sevnici, skoro po južni železnici in njenih tarifah, izključeno od najvažnejšega trgovišča. In, ali ni tudi to čudno, da se ima na pr. za vagon lesa iznad Ljubljane, tedaj iz Zaloge 43 gld., iz Laz 44 gold. 8 kr., iz Kresnic 46 gold. 6 kr. plačati do Kormina, iz Ljubljane pa, ki je vendar bližja, 48 gold.?

Pri tej priliki opozarjam tudi na lesne tarife gališke, kateri so še mnogo bolj ugodni.

Omenjati mi je tudi, da je visokočestiti član naše zbornice, naš kolega gosp. Karol Luckmann, uže pri zborovanji c. k. državnega železničnega sveta navel celo vrsto tarifnih anomalij in dokazal različno postopanje pri tarifnih prednostih. Zlasti neka tržaška firma, za katero se baje skriva velika mednarodna firma, dobila je skoro samotržje z rezanim lesom iz Solnograda do Trsta, in to potom refakcije za tako ogromne količine lesa, da jih ne premore noben drug trgovec z lesom.

(Dalje prihodnjič.)

Iz 5. seje deželnega zbora kranjskega.

Odgovor gosp. deželnega predsednika na interpelacijo g. Luckmanna in drugov gledé sklepov kranjske hranilnice.

(Konec.)

Deželni šolski svet pa tudi nima nobenih izkazov, da bi mogel odgovoriti na ta vprašanja, zato je z ukazom z dné 16. junija 1883., št. 1106, sebi podložnemu c. kr. mestnemu šolskemu svetu naročil, naj mu prej ko možno preskrbi te izkaze. Mestnemu šolskemu svetu se je bilo pa tudi naročilo, naj kakor hitro možno od mestnega zbora ljubljanskega poizvé, ali

misli in kako misli gledé na neko od mnogo ljubljanskih meščanov podpisano peticijo do prihodnjega šolskega leta potrebne ljudske šole z nemškim učnim jezikom za otroke nemške narodnosti napraviti in odpreti. Dasiravno namreč hranilno društvo trdi, da hoče na lastne stroške napraviti in vzdržavati zasebno deško ljudsko šolo z nemškim učnim jezikom, ki bi bila popolnoma tako uredjena, kakor javna ljudska šola in bi po §. 72. državnega šolskega zakona nadomestovala občinsko šolo — se mestni občini ljubljanski ne more odrekati pravica, da sama napravi potrebne nemške ljudske šole, ker zlasti vsled ukaza gosp. naučnega ministra z dné 12. junija 1884., števil. 11.452, z ustanovo nemške zasebne ljudske šole nikakor ni oproščena dolžnosti primerno skrbeti za nemške šole.

Dozdaj c. kr. mestni šolski svet še ni izvršil naročila deželnega šolskega sveta. Vendar pa deželni šolski svet med tem ni hotel priganjati mestnega šolskega sveta, ker zbiranje naprošenih izkazov pač več časa potrebuje, in ker deželni šolski svet, kakor sem uže omenjal, ob enem z izkazi mestnega šolskega sveta pričakuje meritoričen sklep mestnega zbora, ker bi bil tak sklep, dozdej nam je znan le nek protest mestnega zbora zoper omenjene hranilnične sklepe za deželno vlado, eventualno bistvene važnosti, kedar bo šlo za vprašanje, ali naj se sklepi hranilnični potrdijo ali ne.

Ker se pa mestni šolski svet obotavlja, bode deželni šolski svet skrbel, da ga bo opomnil na njegovo dolžnost, da bo mogel potrebna pojasnila podati deželni vladi, ki se potem ne bo obotavljala vstreči želji gg. interpelantov.

Prestopivši k drugemu deželni vladi tudi v potrjenje izročenemu sklepu kranjske hranilnice gledé darila 50.000 gold. za napravo poceni stanovanj za delavce, moram opomniti, da je potrditev te reči zaradi tega v tesni zvezi s potrditvijo hranilničnega sklepa gledé naprave nemške deške ljudske šole, ker bi potrditev zadnjega sklepa, ki bi hranilnici dajal oblast iz njenega rezervnega zaklada čez 100.000 gold. potrošiti, izbudila drugo resno vprašanje, se li morejo stroški drugih 50.000 gold. še strinjati s koristmi in pravicami pri hranilnici prizadetega občinstva, in ker društvo, kateremu se je obljubilo darilo 50.000 gold., še ne obstoji in tudi njegova pravila še niso bila izročena vladi v potrjenje. Pri teh okoliščinah v interpelaciji izražena bojazen, kakor da bi bila deželna vlada zadolžila natolcevanje, kakor da bi bila hotela vsled vpliva od slepe strankarske strasti podpihovane agitacije potrditev omenjenih hranilničnih sklepov kolikor možno zavleči, nima nobene podloge in opravičenosti, in deželna vlada prav lahko prevzame odgovornost za to, da teh sklepov dozdej še ni potrdila. (Dobro-klici.)

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje.)

Jezno se je Kovalev vgriznil v ustni; otišel je iz sladkornice in sklenil, da proti svoji navadi ne bode pogledal nikogar in nikogar pozdravil ne. Nenadoma je stal, kakor vkopan, pred vrati nekega doma; vstal mu je pred očmi neumljiv prizor: pred velikimi vrati se je ustavila kočija; durica se odpró; kočijaž je odpregel konje, nekov gospod v monduri se je sklonil in pobegnil je navzgor po stopnicah. Kako je takoj prestrašil se in začudil Kovalev, ko je bil izpoznal, da je to — njegov

nos! O tem nenadnem prizoru je zdelo se mu, da je do céla vrtoglav; čutil je, da jedva stoji na nogah, ali sklenil je, naj je, kakor koli, da počaka pri kočiji, dokler se ne vrne gospod, in tresel se je ves, kakor da ga lomi mrzlica. Po dveh minotah se je res vrnil nos. Ali bil je v monduri, prošiti s zlatom, imela je trd, lep ovratnik; v hlačah je bil — jirhastih; ob bedri je imel meč. Po klobuku se zrakom je človek lahko sodil, da vrstí se med državne svétnike. Vse je pričalo, da se na ogled vozi tija in tija. Ozrl se je na desno in na levo stran, kočijažu pa je kriknil: „Naprej!“ — in sedel je v kočijo in odpeljal se.

Kovalevu nesrečni čut ni mogel izginiti iz uma. Sam ni znal, kako naj bi sodil ta čudoviti dogodek. Kako bi mogoče bilo, da bi nos, ki je še poprejšnjega dné bil mu na obrazi in ni mogel ni voziti se, ni hoditi, da bi sedaj bil v monduri?! Odhitel je za kočijo, ki na srečo ni peljala se daleč, ustavila se je pred gostinnim dvorom. Ubral je korake tjakaj, prerinil je vrsto ubožnih staruh, imele so zavezane obraze — vsaka z dvema odprtinama, da je bilo mogoče gledati, kar je Kovalevu smešno zdelo se zmirom. Naroda ni bilo mnogo prisotnega. Kovalev je čutil tako zmocenost, da ni mogel ukreniti ničesar, iskal je le tega gospoda po vseh kotih; naposled ga je opazil, da stoji pred neko prodajalnico. Nos je svoj obraz popolnem skrival med velik stoječ ovratnik in ogledaval je neko robo, ki je jako zanimala ga.

„Kako bi stopil k njemu?“ — povprašal se je Kovalev. „Mondura — klobuk — in vse priča, da je državni svétnik. Vrag zna, kako je zgodilo se to!“

Jel je pokašljevati okrog njega; ali nos ni na minuto ni ostavil svojega položaja.

„Milostivi gospod“ — ogovoril ga je Kovalev, ko je bil notranje posilil se in obodril — „milostivi gospod...“

„Kaj bi radi?“ — povprašal je nos, ko je bil ozrl se. „Čudno se mi zdi, milostni gospod... zdi se mi... Morali bi vi znati, čegavi ste. Takoj sem našel Vas, a kdé?... Pojasnite mi to!“

„Kako naj se mu razjasnim?“ — vprašal se je Kovalev, ko je bil zbral svoj um, in začel je pripovedati: „Vendar-le, jaz nisem, kar-si bodi, jaz sem majór. Pa da bi živel brezi nosa, pomislite, to ne pristuje. Vsaka branjevka, ki na Voskresenskem mosti sme prodajati naranče, lahko sedi tam brezi nosa; nu, nadejam se, da dobodem poleg tega, ker sem med mnogimi damami znan z damo Čehtirevo, državno svétnico, in z drugimi... Razsodite sami... jaz ne znam, milostivi gospod... (o teh besedah je majór Kovalev zgenil z ramenoma)... osvobajajte... če pomislite, ali se ujemlje to z dolžnostjo in čestjo... Saj sami lahko umejete...“

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Prem 30. sept. (Letina in drugo.) Letos nam je pomlad veliko in dobrih pridelkov obetala, a poletje in jesen sta pa na vsem prava uboga reveža. Sadno drevje bilo je pomladi vse brez razločka bogato „bršeno“ in za cvetje pripravljeno; a sadeži, osebno češpljevi so pa tudi že ob času cvetja med burjo in deževjem popolno dozoreli bili. Kedar v naši dolini češpelj ni, tudi žep suša kolje. Jabolka so tu in tam na posameznih drevesih se še precej dobro obnesla; ta so pa letos tudi tako po ceni, da bodo le malo vrgla; še najbolje kaže iz njih „cidrovca“ napraviti. — Strnina dala je slame

dosta, a zrnja malo, ker bilo je klasje zelo prazno in gluho. Turšice v teh krajih niso bile že z lepa tako malene in šibke, nego so letos. Krompir, ta dar božji, kar bilo je boljih gomolj, sognjil je po večem že v zemlji. Fižol imel je obilo stročja, a malo zrnja. Zelje ostalo je do sedaj skoraj v samih vehah brez glav; a tudi od sedaj naprej ne bode več čudežev delati moglo. Sená bilo je skoraj dobro polovico manj, nego lansko leto. Otava se je tu in tam še najbolje obnesla. Češenj, za katere se ob rodovitnih letih tudi lepih soldov skupi, letos še za pokušjo bilo ni. Čebelarstvo je v teh krajih le prav malega pomena; pridelek je le bolj sredenj, a to, kar je, je pa dobra in okusna roba. Trta je z grozdem še precej napolnjena; sadež pa prav po polževo dozoreva; obeta se nam kislo vino. Tu in tam prikazala se je tudi po nekoliko grozdna plesnoba; kakor se kaže, treba bode tudi pri nas v prihodnje s žveplanjem pričeti. Pred trtno ušjo so naši kraji do sedaj še, hvala Bogu, popolno obvarovani. Draginja, pomanjkanje in druge s tema združene nadloge so zopet za eno leto nezogibni družaji tukajšnjega ubogega prebivalstva.

Pivška in brkinska okolica, kedar se kaj drevja nahaja, imela je letos dobro sadno, sosebno češpljevo letino. Zdravstveni položaj je pa ljudem in živini tukaj in v celi okolici, hvala Bogu, jako mil in ugoden.

Zdravje in pamet sta med vsemi res najboljša darova božja za človeka. Konec poletja in v začetku jeseni imamo tukaj v resnici za vsaka dela na prostem prekrasne in mile dneve.

Tukaj bilo je v preteklem šolskem letu domačo šolo obiskajočih 239 otrok; ob pričetku šolskega leta je bilo 28 otrok zavoljo fizičnih nesposobnosti od šolskega obiskovanja za eno celo šolsko leto popolno oproščenih. Ponavljavcev bilo je 71, a vsakdanjcev pa 168 otrok. Toraj za dvorazrednico več nego dosta — a ni je še! — Le ena deklica ni šole nobenkrat v celem šolskem letu zamudila; največ šolskih zamud imel je pa nek fantič, namreč 137 zamujenih šolskih dni. Tu je šolski poduk razdeljen. Vsi ponavljalci skupaj imeli so 506 šolskih ur zamujenih, a vsakdanjci pa 22.611 ur zamujenega šolskega poduka; vse zamude toraj obsegajo ogromno število 23.117 šolskih ur. Praša se toraj, ali pri takih razmerah more temeljiti poduk tudi vspešno napredovati? Vsak misleč, pameten in razsoden človek bode pritrdil, da ne! — Šolske zamude bile so deloma neoprosčene.

Ali vendar so tukaj nekateri tako učeni modrijani, od katerih nekoji pa še „štriha“ ne poznajo ne, da celó mislijo in tudi trdijo, ter od učitelja zahtevajo, da bi jim v šoli čudeže delati moral. Neverjetno, a istinito!

Ravno takih nepoklicanih nadzornikov in jerobov, kakoršni se podpisanemu nekateri tukaj zadnji čas vsiljujejo in mirno ter pošteno in dobro prebivalstvo proti njemu po šolski občini dražijo in šuntajo, on za enkrat in za nobenkrat ne potrebuje. Smetí izpred svojega praga bodi-si že on sam brez njih pometal. Ozrejo naj se le vsak pred svoj prag, ter naj vzamejo v roke primerno orodje, da pred lastnimi hišami vse lepo očedijo in posnažijo, kjer jih ravno malega dela ne čaka.

Za sedaj le toliko, ako ne bi pomagalo, pogledati utegnemo še kje drugod, in tudi še na tem mestu. Brez zamere! Odkritosrčnost je lepa reč, katero vsak poštenjak ljubi, ceni in spoštuje. M. Rant.

Iz Ljubljane. (God cesarjev) obhajal je minulo soboto tudi deželni zbor kranjski s slovesno sv. mašo v tukajšnji stolni cerkvi. Navzoči so bili gospod deželni predsednik baron Winkler, uradniki vseh vrst, skoraj vsi deželni poslanci, mestni zbor ljubljanski, trgovska zbornica in obilna množica ljudstva.

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje.)

Ko je Kovalev uže hotel ukazati, da se odpelje v redarski urad, prišlo mu je na misel, da bi ta slepar in ničemnik, ki je uže o prvi priliki vël se tako nevestno, zopet utegnil umekniti se in kakor koli izgubiti iz mesta, — a potlej bi vse iskanje bilo nevspešno, ali pa bi raztegnilo se, česar Bog varuj, na mesec dni. Naposled, kar je podoba kazala, umelo ga je le nebo. Sklenil je, da se odpelje naravnost k novinarskemu odpravištvu, zato da še o pravem časi spiše oznanilo in natančno popiše svojega nosa vse lastnosti, po katerih bi vsakdo, kedor bi sestel se z njim, takoj lahko primeril ga njemu, ali vsaj zvedel, kje biva. Po tem odloku je izvoščeku ukazal, naj odpelje ga k časnikarskemu odpravištvu, a vës pot ni prenehal s pestjo suvati ga v hrbet in priganjati: „Vôzi, podlec! Urno, slepar!“

„Uh, barin (gospod)!“ — oglasil se je izvošček, odmajeval je z glavo in z vajeti natezal konje, ki so dlako imeli daljšo, nego jo ima kak navaden belec. Voz je naposled ustavil se, a Kovalev je huknil in odhitel v malo sprejemno sobo, kjer je siv uradnik v starem fraku, imel je naočnike, sedel za mizo, med zobmi držal pero in prešteval oddane medne novce.

„Kedo tukaje sprejemlje novce?“ — vprašal je Kovalev o krik. „A, zdravstvujte!“

„Moja čestitost“ — odgovoril je sivi uradnik, na minoto pogledal k višku, a zopet zameknil pogled v razsuto število novcev.

„Jaz bi rad, da bi nekaj pripisali...“

„Osvobajajte, potrpite malo“ — opomnil je uradnik; stavil je z eno roko številke na papir, s prsti leve roke pa je naočnike pomikal nad račun. Lakaj, ki je z obšivom in drugo vnanjostjo kazal, da biva v aristokratskem domu, stal je blizu mize, držal je pismice v rokah in jel kazati svojo tožbo: „Verujte, sudar (gospod), da kuja (kuzla) ni vredna osem grošev, to je, jaz bi za njo ne dal osem grošev;*) a grofinja hoče, uh, za Boga, milega, hoče — a dejte, kdo bi jo pogovoril, sto rubljev za njo! Da je treba poštene besede, samo dejte, kakor jaz sedaj govorim z vami, to so ljudske zabave, ki so popolnoma nevestne: uže dolgo časa lovec redí to prepeličarico ali tega pudlja; ne mara petih stotih za-njo, tisočino daj, ali samo zato, da bi kuja bila znamenitejša.“

Čestiti reditelj je to poslušal resnega obraza in takoj je zameknil se v račun, koliko je črk v donesenem oznanilu. Ob stranéh je stalo mnogo staruh, kupčijskih pomočnikov in vratarjev z listki. V nekem lističi je bila opomnja, da iz službe izpuščajo kočijača trezvega života; nekega drugega lističa predmet je bil malotrajna kalesa, pripeljana 1814. leta iz Pariza; v nekovem listku so odpuščali devetnajstletno služnico, ki je s perilom pečala se, pa znala je tudi druga dela; v nekem pismu je bila beseda o krepkih drožkah; zopet v drugem o mladih, iskrih konjih s sivimi lisami med belo dlako, da je sedemnajst let tega, kar so porodili se; zopet o novih prejetjih repnega in retkvinega semena; o plačilih z vsemi stroški vred; o dveh konjskih stajah in o prostoru, kjer je mogoče ustanoviti izborna brezovo ali jelovo sadišče; da tù in tù je vabilo, kjer lahko, kdor želi, kupi stare podplate; o oznanilu, da je

prilika oglasiti se prekupstvu vsak dan od osme ure zjutraj do treh popoldne. Soba, kjer je vse to občinstvo mudilo se, — soba je bila mala, zrak v njej je bil nenavadno gost; kolegijski prisednik Kovalev pa ni mogel uživati takove smeraje, zato je zatisnil usta z robcem, nos pa, Bog zna, kodi je blodil.

„Milostivi gospod, dovoljajte, nečesa bi Vas poprosil... moja sila je velika...“ — povedal je naposled nestrpno Kovalev.

„Takój! — Dva rublja in tri kopejke! — Ta trenotek! — Rubelj — šestdeset in štiri kopejke!“ — narekal je sivi gospod in staruham in služabnikom napise metal v obraze. „Ali vam je po godu?“ — povprašal je naposled, ko je obrnil se v Kovaleva.

„Prosim...“ — opomnil je Kovalev — pripetila se je neka ničemnost ali prigodilo se je prav za prav neko sleparstvo — jaz doslé ne morem nikakor najti... Prosim samo, da bi pripisali, da je ta, ki je mene osramotil, sam tak in tak podlec, da bi temu sleparju dali vredno nagrado.“

„Račite, povedite, kako se piše Vaša rodbina?“

„Ne, kakova rodbina? — To ni mogoče meni. Jaz imam mnogo znancev?: Čehtireva, državna svétnica, Pelagija Grigorevna Potočina, štabnega častnika soproga... Takoj pripoznavam, Bog varuj! kar zapišite: kolegijski prisednik, ali še razločnejše: proslavljen z majorsko častjo.“

„Ali je pred ubegom bil to Vaš sluga?“

„Da, sluga! to bi še ne bilo tako hudo ničemništvo! Pobegnil je in ostavil me... nos...!“

„Hm! kako čudovita rodbina je to! I na več priporočilo ta G... Ali je Nosov okradel Vas?“

„Nos, to je... Vi ne umejete! Nos, prav moj nos je izginil, ni znano, kam. Hudoba je pošalila se z menoj!“

„Kako je zgubil se? — jaz ne morem pošteno umeti tega!“

„Jaz Vam ne morem dopovedati, kako; nu, kar znam, pred malim časom se je vozil po mestu in pravi, da je državni svetnik. Prosim Vas, da bi objavili, kdor bi ga ulovil, da bi ga préd-me pripeljal nemudoma, na moč naglo. Pomislite sami, kako je meni brezi tako važnega telesnega uda. To ni tako, kakor je, če človeku manjka na nogi mazinca, ki je tičal v čevlji in živa duša ne zna, da ni več ga. Jaz se ob četrtkih mudim v družbi državne svétnice Čehtirove; Podtočine Pelagije Grigorovne, ki je bila štabnega častnega soproga, in nje jako krasne hčere; — to so posebno zanimljive znanke; le pomislite sami, kako mi je.“

„Ne morem se takovega pokazati nobeni.“

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Od Sv. Vida nad Cerknico 17. okt. (*Letina in sadjereja.*) Letos se more tukaj po hribskih vaséh skoraj slaba letina imenovati; žita se je malo pridelalo in še to slabega zrnja. Dobro vendar, da so po nekaterih drugih krajih boljši pridelki bili, da se bo vsaj zamoglo po ceni žito kupovati, sicer se ve da bi mogli le kaj prodati, ker uže drugi razni stroški dohodka presežejo. Sena se je tudi le srednje dobilo; ki se je pa kolikor toliko z otavo in slamo nadomestilo. Za krompir je tudi le bolj slaba letina, ker mu je bila najboljša dôba za rast presuha in enkrat pa prevlažna. Fižola se pa uže 5 let skoraj ni nič pridelalo; da ga uže ne velja več saditi. Za skuho (zelje, repo, korenje in grah) je srednja letina, ravno tako nič boljša za sadje. Sadjereja se je tam pa tam precej povzdignila; a po mnogih krajih je še

*) Dve kopejki.

iz učiteljev c. kr. vadbice in mestnih ljudskih šol poseben odsek, katerega naloga naj bi bila, preskrbeti potrebnih beril in slovnice v slovenskem jeziku in staviti dotične predloge.

O delovanju in o sklepih tega odseka ni deželnemu šolskemu svetu nič znano.

Iz vsega tega se razodeva, da deželni šolski svet z večkrat omenjenim odlokom z dné 12. julija t. l., št. 1324, ne zahteva nič novega, ničesar kar ne bi bilo uže v zadnjem šolskem letu 1883/84 v veljavi.

Mislím, da po tem takem ni treba, da ta odlok še dalje opravičujem.

Pri vsem tem pa sta dva tukajšnjih časnikov, na katera se gospodje interpelantje sklicujejo, isti odlok v svojih predalih na prav nespreten ali pa zloben način svojim čitateljem razlagala, ker ali resnice ne poznata, ali pa poznati nočeta. Ni čuda, da se je s tem, kakor omenja tudi interpelacija, v Ljubljani in po deželi med ljudstvom zbudila neka nejevolja in razdraženost, zlasti ker se je eden teh časnikov, ki se rad ponaša s tem, da je neodvisen in da ima narod za sabo, dragoceno blagotino svobode tiska na zlo obrnivši in brezozirno v nemar pustivši vsako dostojnost celó drznil, zaznamenovati ta odlok kot „najnovejši škandal“.

Tak časnik sam sebe obsoja; a meni se zdi, da bi pošten narod slovenski bil vendar vreden boljše duševne hrane.

Naj sklenem. Vlada stoji in bode vedno stala na zakonitem stališču. Naj stori vsak svojo dolžnost, vlada ne zaostane.

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje.)

Urednik je zamislil se, kar je pokazal s tem, ker je krepko obliznil ustni.

„Ne, jaz ne morem takega oznanila uvrstiti v novine“ — opomnil je po dolgem molčanju.

„Kaj? — zakaj ne?“

„Zato ne — novine bi utegnile pobijati le-to ojavo. Da vsakdo začne pisati, da je nos pobegnil mu, to... Saj uže brez tega očitajo nam, da tiskamo mnogo neugodnih in lažljivih vesti.“

„Ali je to res kaj neprijetnega? — Podoba kaže, da to ni nič neugodnega, niti lažnjivega.“

„To se Vam le zdi, da to ni nič takega. A dejte, minoli teden smo tudi imeli nekov slučaj. Prišel je bil uradnik in prinesel je tako ojavo, kakoršno ste donesli Vi, preračun je zahteval novcev: dva rublja in sedemdeset in tri kopejke; vse oznanilo je bilo to, da je pobegnil pudelj črne dlake. Podoba kaže, da je to tudi kaj takega. A ostal je paskvil (zasramovalno pisanje): ta pudelj je bil last nekega blagajnika, ne pomnim, v katerem zavodu.“

„Dejte, jaz Vam nisem prinesel na oznanilo nika-kega pudlja, temuč svoj lastni nos: to je skoro tako, kakor da sem donesel kako ojavo sam o sebi.“

„Ne, takega oznanila nikakor ne morem sprejeti.“

„Ker pa je res izneveril se mi nos!“

„Če je izneveril se, to je zdravniška skrb. Pravijo, da so taki zdravniki, da znajo nos pritekniti, kakor je ugodno. Ali jaz čutim, da ste Vi človek vesele krvi in da Vi radi šalite se v družbah.“

„Poklanjam se Vam, kakor gotovo je Bog svet! žal mi je, ker je do tega došlo, pokažem Vam...“

„Zakaj se vznemirjate?!“ — govoril je dalje urednik in njuhal tobak — „da pa ne boste nepokojni“ — opomnil je, šegetala ga je radovednost — „rad bi pogledal...“

Kolegijski prisednik je umeknil robec z obraza.

„Res je to nenavadno čudno!“ — vskliknil je urednik — „prostor je do céla gladek, kakor kak pečen mlinec. Da, neverjetno gladko je...!“

„Nu, ali boste posle še vsajali se? — Zdaj sami vidite, da ni lahko, da ne bi pod tisek dal tega. Jaz Vam bodem posebno hvaležen in jako sem vesel, ker je ta slučaj preskrbel mi to radost, da sem seznanil se z Vami.“

Major je, kar je to kazalo, zdajci razvnel se, da ne bode več mnogo moledoval.

„Da bi natisnili to, ne bilo bi nič boljše zato“ — povedal je urednik — „vsaj jaz ne slutim Vam v tem nikakove pomoči. Če vsekako hočete, ogovorite koga, ki ima izkušeno pero, da popiše, kako redka natorna prikazen je to, in dajte popis, da ga natisnejo v „Sé-verní Bučeli“ (zopet je ponjuhal nekoliko tobaka) mladini na vzgled (otrl si je nos) ali obči radovednosti na veselje.“

Popolnem je iznenadilo to kelegijskega prisednika. Povesil je oči v novine — v listek, kjer so javljale razne burke; uže je njega lice bilo pripravilo se, da se nasmehne, kar čita imé neke gledališčarice, krasne ženske, in roka je segnila v žep, ali ima sinjo asignacijo (bankovec) pri sebi, ker štabni častnik, tako je sodil Kovalev, mora sedeti na naslonjači; ali misel na nos je vse pokazila!

Kar je podoba kazala, urednika samega je prosunil majorja Kovaleva sitni položaj. Želel je, da bi, kolikor bi bilo mogoče, olajšal mu bridkost, za tega del je začel primerno svoje sočutje izražati z nekolikimi besedami: „Meni je res tako trpko, ker ste zašli v takovo pravljico. Ali hočete ponjuhati nekoliko tobačka? — to razganja hude boli in bridkostne položaje; tudi gledé na zlato žilo (hemoroide) je tobaček koristen.“ O teh besedah je urednik Kovalevu ponudil tobačnico in dovolj hitro pokrov podložil pód-njo, namalana je bila na njem neka dama v klobuku. (Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Notranjskega 19. okt. (Nož.) Anton Urih iz Čelj, 35letni kmetski fant in pa neki Jakob Trošt, 23letni spridenec, domá iz Šentvida nad Vipavo, sta preteklo zimo in pomlad v Reki skupaj delala ter še z dvema drugima enakima težakoma tudi v skupnem stanovanju bivala. Kar neko noč Troštu na misel pride, da Urihu žepno uro vkrade; Urih ga čedno opominja, da naj uro nazaj dá, a ker Trošt tega storiti noče, ovadi ga Urih sodniji, katera ga je zavoljo tatvine bila tri tedne v zapor obsodila, katerega je Trošt tudi dosedeti moral. Uže prec takrat je Trošt Urihu zapretil: „Ti si mene v zapor, a jaz bom pa tebe iz sveta spravil.“ In ta zlo-dejski sklep izvršil je Trošt dné 16. t. m. nad Urihom na domu njegovem. Ta dan predpoludnem priklati se Trošt po večdnevem potikanju in povpraševanju na Urihov dom (kateri je izvan čeljske vasi v jarku imenovanem „pod Borštom“), se z Urihom samim in drugimi njegoviimi sorodniki prav prijazno pogovarja, je sprašuje o zdravju, letinji in drugih domačih razmerah; a Uriha samega pa še posebej, če vé kje za kako delo, ter, ako je to, da bi rad ž njim šel, da bi zopet skupaj delala,

2. Deželni zbor izreka obžalovanje, da se je prekoračila v začetku za stavbo „Rudolfina“ dovoljena maksimalna svota.

3. V zmanjšanje tega prekoračenja v izkazani večji potrebi se imajo ustaviti vsa nova naročila, kolikor niso neobhodno potrebna, oziroma uže pričeta.

4. Le za ta slučaj, ako bi se hranilnica ali drugi privatni dobrotniki odločili, prevzeti pokritje večjega dela prekoračenja v začetku za to stavbo v vsem skupaj dovoljenih 200.000 gold. se deželnemu odboru daljen novi kredit iz deželnega zaklada do najvišje svote 10.000 gold. dovoli.

5. Deželni odbor se pooblastuje:

- a) V spremembi deželno-zbornega sklepa od 20. oktobra 1883. leta, točka 2. uže dovoljeni donesek deželnega zaklada za „Rudolfinum“ v znesku 30.000 gold. preskrbeti s tem, da se zastavijo ali pa prodajo deželnega zaklada obveznice;
- b) da v namen, da se naprej porabita še le leta 1886. in 1887. zapadla deleža po 10.000 gold. kupne svote za licealno poslopje in za glavno vojaško stražnico, naredi, ako bo treba, začasni dolg v znesku 20.000 gold. s zastavo obveznic deželnega zaklada, kateri dolg pa je leta 1886., oziroma 1887. poplačati;
- c) da zaradi v 4. točki tega sklepa dovoljenega kredita v največji meri 10.000 gold. zastavi obveznice deželnega zaklada, in na to gleda, da se ta dolg svoj čas poplača s prostovoljnimi doneski za „Rudolfinum“, ki jih je zopet začeti nabirati in iz muzejnega zaklada, ko o svojem času zopet pride k moči;
- d) da k sklepom 5. b) in c), koliko zahtevajo zastavo deželnih obveznic, zadobi najvišje potrjenje.

6. Deželnemu odboru se naroča, strogo na to paziti, da se sploh vsa razna stavbarska dela dobro in trepežno izvršujejo.

Po kratki debati bili so sprejeti vsi predlogi brez vsake spremembe.

Poslanec Svetec poroča potem o načrtu zakona za stran sodelovanja deželnega zastopa pri porabljevanji rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani. Poslanec Deschmann in Schwegel sta oistro govorila proti tej postavi.

Gospod deželni predsednik baron Winkler pa je rekel, da ima samo vlada pravico nadzorovati hranilnice, sicer pa bi se tudi ne dosegel s tem zakonom noben poseben uspeh, saj je rezervni zaklad itak pod nadzorstvom.

Poslanec Svetec odgovarjal je točko za točko predgovornikom ter vse ovrge, osobito pa je odločno dokazoval, da je deželni zbor kompetenten sklepati take zakone.

Predlog gosp. Svetca je bil sprejet.

S tem je bila končana generalna debata o tej zadevi.

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje.)

„A to je, nos je!“ — vskriknil je Kovalev — „prav nos, moj nos je to! Račite danes v družbi z menoj popiti čašico čaja.“

„Ustregel bi Vam na večje veselje, ali ne morem nikakor, moram odpeljati se v kaznilnico... Jako je podražila se vsakršna jestvina... Jaz imam pod streho tudi svekrvo, to je, svoje soproge mater — in otroke. Starejši otrok kaže posebno nadarjenost, jako umen je; ali pomočkov na vzgojo ni prav nikakoršnih...“

Kolegijski prisednik je po vstopu mestnega nadzornika nekoliko minut ostal v nedoločnem položaji, stoprv po pičlih trenutkih je mogel poznati in čutiti, tako je bila omamila ga nenadna radost. Varno je najdeni nos vzel v roci, stisnil ga je v šako in jel je zanimljivo ogledavati ga.

„Torej je res! to je prav moj nos!“ — govoril je major Kovalev. „Dejte, na levi strani je izpustil se pred malim časom. Čudno je bilo to, ker major ni zakukal vsled same radosti.“

Ali na svetu ni nič dolgotrajnega, zato tudi radost prvo minuto po porodu ni več tako živa, tretjo minoto je zopet nekoliko zmernejša, a naposled — da ne zna človek, zedini se z navadnim duševnim položajem, kakor se na vodi kolobar, ki je v njo padli kamen povod mu, zgubi v gladko površino. Kovalev je začel premišljati — in zgenil se je, sreča ni bila še popolna: nos je bilo treba še pritekniti, vmestiti ga tija, kjer je bil popreje.

„A kaj bode, če ne ostane na svojem prostoru?“

Ko je bil major samega sebe vprašal tako, obledel je.

O čutu neumljivega straha je Kovalev sedel za mizo in pridvignil zrkalo, zato da bi — kakor koli, nosa ne priteknil napačno. Tresli sta se mu roci. Varno in oprezno je nos priteknil na odločni prostor. O, groza, nos se ni prijel!... Približal ga je ustnoma, ogrel ga je na lahko s svojim dehom, a zopet je pritisnil ga na prazni prostor, ki je bil med lici; ali nos ni obtičal nikakor na svojem prostoru.

„Nu, vendar nu, primeri se, bedak!“ — silil ga je major; ali nos je bil neposlušen, kakor da je lesen, padal je na mizo in vzbujal čudovito zvučje, kakor kak probkov (korkstöpsel) zamašek. Krčevito je majorju skremžil se obraz. „Neče se prijeti“ — potožil je bojazljivo. Kolikorkrat ga je pritisnil na stari prostor, vselej je, kakor prvič, prazen bil trud.

Pozval je Ivana in poslal ga po doktorja, ki je pod tisto streho imel lepo bivališče v najugodnejšem nadstropji. Ta doktor je bil mož na glasi, imel je velekrasne salope, — čilo, zdravo soprogo, zjutraj je užival sveža jabolka in nenavadno je snažil usta, vsako jutro je pral zobe skoro po tri četrti ure in krtačil jih s petimi raznimi krtačicami. Doktor je takoj prišel. Ko je bil izvedel, kedaj je pripetila se nesreča, prijel je majorja za brado in dregnil ga s srednjim prstom tjakaj, kjer je poprej bil nos, da je major moral glavo zmekniti nazad in z njo zadel ob steno. Doktor je opomnil, da to ni nič hudega, nasvetoval mu je, da bi se pomeknil od zida, rekel mu je, naj nagne glavo na desno stran, ako je bil potipal prostor, kjer je popreje bil nos, začudil se je: „Hm!“ — in rekel mu je, naj nagne glavo na levo stran, a zopet je začudil se: „Hm!“ — naposled pa je zopet dregnil ga s srednjim prstom, da je major Kovalev stresnil glavo, kakor kak konj, ko mu zobe ogledujó. Po tej poskušnji je doktor odmajal z glavo in povedal: „Ni lahko, ne. Modrejše bode, da takovi ostanete, ker bi utegnili vstati še kaj hujšega. Priteknil bi nos vendar-le naposled, a bi, žal mi je, takoj priteknil ga; ali zatrjujem Vam, da bi Vam bilo hujše.“

„Dejte, lepo bode to, če ostanem brez nosa!“ — potožil je Kovalev — hujše bi ne moglo biti, nego je sedaj. Vrag zna, kaj je to! Kam naj se bodem prikazal s tako sramoto? — Jaz imam znamenite znance, še

danes na večer moram pohoditi dve dami. Znan sem z mnogimi damami: z državno svétnico Čehtirevo, s štabnega častnika soprogo — Podtočino... dasi bi, kakor se véde, ne mogel govoriti z njo drugače, nego vpričo redarskega urada. Učinite mi milost" — govoril je dalje Kovalev s prošnjim glasom, — „ali ni nikakove pomoči? — priteknite mi nos, kakor morate, če prav ne lepo, da bode le držal se; saj bodem o nevarnih prilikah na lahko podpiral ga z roko. Saj jaz tudi ne plešem, da bi mogel nos pokvariti s kakoršnim koli neopreznim gibljajem. Vse, kar se tiče računa, hvaležnosti na zdravniškem pohodu, verujte, kolikor mogó moja sredstva..." (Dalje prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Cena divjačine na Dunaji.* Tržno poročilo z dné 7. novembra toži o slabi kupčiji z divjačino. Vzroki slabe kupčije so deloma v tem, da je sedaj plačevati stanovnina, da so tržna poročila iz Pariza neugodna in v neugodnem, gorkem vremenu. Zajcev pripeljalo se je enako z Moravskega polja kakor iz Ogerkega zeló veliko in ker se jih je malo spečalo, postale so uže tako velike zaloge še večje, tako da se lepi zajci težko, slabiji pa po ničevi ceni dajo spečati. Po jerebicah in bažantih se poprašuje enako za dunajski kakor za pariški trg in se prodajajo za redne cene. Jeleni se lahko prodajajo, po sernah pa ni vpraševanja. Cena je: za zajce prve vrste 1 gold. 25 kr. do 1 gold. 40 kr., za slabije 70 kr. do 1 gold., jerebice 60—80 kr., bažanti 1 gold. 40 kr. do 2 gold. za kos; sernina po 45 do 55 krajc., jelenina po 40—45 krajc. kilo z všteto vžitnino.

* *Amerikanski véliki posestnik.* Pred kratkem umrl je v Buenos Ayres Nicholas Anchorena, ki je bil prej ko ne najpomembnejši véliki posestnik sveta. V njegovo zapuščino spada 1710 štirjaških milj zemljišča, 152.000 krav in 410.000 ovac. Razun tega imel je veliko hiš v Buenos Ayres; vsa njegova zapuščina ceni na 2.400.000 liver, to je, nad 25 milijonov našega denarja.

* *Predzgodovinska starost.* V svetih knjigah indijskih brati je o kralju Prathama Radja, katerega Indi prištevajo svojim svetnikom, da je bil star dva milijona let, kot je postal kralj, potem je vladaril 6 milijonov in 300.000 let, po tolikoletnem trudapolnem vladanju odpovedal se je kraljevi časti in potem je živel še 100.000 let, dokler ni sklenil svojega življenja na gori Aštapada.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Nadvojvoda Karol Ludovik prišel je v nedeljo zjutraj v Ljubljano ter se je ustanovil v gostilni „pri Slonu“. Ob 9. uri bil je pri sv. maši v nunski cerkvi, katere se je, ker je bilo to prej znano, vdeležilo mnogo odličnega občinstva. Ob 10. uri poklonila sta se mu general baron Reinländer in gospod deželni predsednik baron Winkler. Ob 11. uri dajal je nadvojvoda avdijence v stanovanji deželnega predsednika in potem je upravljal oni posel, kateri je bil prav povod njegovemu prihodu v Ljubljano, ogledati si naprave in priprave društva rudečega križa in pa v tisti namen obstoječega društva gospá. V prvi vrsti ogledal si je zaloge priprav za ranjence v vojski zadnje imenovanega društva v državnem poslopji tukajšnje deželne vlade na Bregu, dalje vozove in pripravo društva rudečega križa v trnovski jezdnicu in pa drug magazin

tega društva na ljubljanskem polji za sv. Krištofom. — Krog opoldanske ure obiskal je nadvojvoda gospó soprogo deželnega predsednika baronico Winkler. Popoldne ob 5. uri bilo je „pri Slonu“ kosilu, h kateremu so bili vabljeni gg. general Reinländer, deželni predsednik baron Winkler in predsednik društva rudečega križa vitez Stöckel. V ponedeljek odpeljal se je nadvojvoda dalje v Trst.

— (*Gospod deželni predsednik baron Winkler*) vrnil se je minulo soboto nazaj z Dunaja, kjer je imel uradne opravke.

— (*Deputacija ljubljanskega mesta*), katera se je v soboto podala v Zagreb izročat vladiku Strossmayerju lepo diplomo častnega meščanstva ljubljanskega, bila je v Zagrebu srčno sprejeta in pri vseh prilikah svečanosti odlikovana. Veseli nas ta čin ljubljanskega mesta in tudi prilika, pri kateri se je diploma izročila bila, je zeló ugodna, ker tukaj pokazal se je bratovski naš narod zopet enkrat, kakoršen je, in ne v oni nesrečni podobi, katero mu skuša vtisniti nesrečna stranka, kateri glasililo je list „Svoboda“.

— (*Glavni odbor kmetijske družbe kranjske*) zboroval je minulo nedeljo in poleg obširnejega poročila o tej seji opozorujemo tukaj posebno na tri sklepe: prvič da se na kmetijski vrt sprejme z novim letom počenši vrtnar izučen strokovnjak; — drugič, da se bode prihodnje leto pri prodaji subvencionirane govedi oziralo pred vsem na Dolenjsko in Notranjsko, — in tretjič, da se družba vdeleži shoda sadjerejcev v Gradcu dne 15. t. m., kamor se podajo v ta namen društveni tajnik g. G. Pirc, pa odborniki dr. Poklukar in Oton Detela in morebiti še drugi odborniki.

— (*Imenovanje*.) Za svetovalca nadsodnijskega pri c. k. deželni sodniji ljubljanski imenovan je nadsodnije graške svetovalec g. Fr. Kočevár, zeló izveden, spreten in energičen pravnik, o katerem se nadjamo, da ne bode vlekel z nasprotniki narodne enakopravnosti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Ker je cesar na Ogerskem in tam zborujete delegaciji, so dunajske novice manjega pomena. Visokih gostov bil je zadnje dni tukaj kralj Karol Rumunski s kraljico, katerega sta pozdravljala cesarjevič Rudolf in nadvojvodica Štefanija. Kralj in kraljica pa sta se potem podala na Ogersko obiskat tudi cesarja. — V mestnem zboru je zopet oživela pravda zaradi mestne in pa električne mestne železnice; — deželni šolski svet in pa velikonemški časniki so bili zopet srditi, ker je društvo „Komenski“ naznanilo, da napravi drug razred česke šole v predmestji „Favoriten“. Ministerstvo pa je z nekimi pogoji privolilo otvorjenje družega razreda one ljudske šole, v kateri uvidajo tako zavestni dunajski Velikonemci nevarnost, da postane Dunaj česki. — Upravna sodnija razsodila je zadnji čas vsled pritožbe Karolinodolske, da občine niso dolžne državnega davka pobirati. Povod pritožbi dal je nalog davkovskega urada, da mora občina z eksekucijo iztirjati tudi zastanke davka, ki znašajo le en sold. Razsodba je velike važnosti za severne dežele, kjer občine sploh pobirajo tudi državne davke.

Primorsko. — V Katinari pri Trstu zborovalo je minulo nedeljo slovensko politično društvo „Edinost“ pod predsedstvom državnega poslanca Nabergoja in je sklenilo, delati na to, da se razširijo slovenski tečaji na tržaški gimnaziji, in da Slovenci Primorci ne bodo sprejemali laških dopisov magistrata tržaškega.

„1. Visoka vlada se naprosi, svoj vpliv vporabljati v to:

- a) da bo c. k. priv. južna železnica tarifo za vožnjo ljudi znižala in gledé voznine za blago postajam na Kranjskem ne manj ugodne tarife, kakor postajam družih deželá odločevala;
- b) da bode c. k. priv. južna železnica in druge deželne železnice, posebno tudi c. k. glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic sprejelo glavno deželno mesto Ljubljano v južno-severno avstrijsko-ogersko železnično zvezo, katera bi zeló škodovane interese kmetijstva, trgovine, industrije in obrtnije na Kranjskem zopet zboljšala.

2. Deželni zbor izreka visokemu c. kr. trgovinskemu ministerstvu zahvalo za znižano tarifo za vožnjo ljudi in blaga pri državnih železnicah in za to, kar je doslej o zadevi železničnih tarifov pri c. k. priv. južni železnici storilo.

3. Deželnemu odboru se naroča, da zarad izpeljave teh sklepov potrebno ukrene.“

Gosp. Dežman pri tej priliki omenja, da vsled neugodnih tarifov iz Šlezije pošiljajo premog proti jugu ceneje, kakor ga morejo dajati naši ljudje. Vsled tega začelo je kopanje premoga v naši in sosedni štajerski deželi pešati, in silno potrebno je, da se uže skoraj v našo korist spremené železnični tarifi.

Gosp. Luckmann povdarja, da je razodel vse naše bolečine v železniškem svetu in gospode prepričal, da nam je v tej zadevi treba pomagati. V seji, ki je sklicana za 4. november, bo to reč še enkrat sprožil in upa, da bo tudi vlada podpirala naše želje. Sicer pa je neobhodno potrebno, da dobi vlada posebno železnico do morja.

Po konečni besedi gosp. poročevalca Murnika se gori omenjeni predlogi sprejmó soglasno.

Dr. Poklukar poroča o nasvetu dr. Bleiweisa, da ima uradni jezik deželnih uradov, deželnemu odboru kranjskemu podredjenih, od 1. januarja 1885. naprej biti slovenski. To je uže bilo od leta 1869. do 1878. ter je čisto naravno; vendar pa je treba to reč vnovič skleniti, da se odpravi sklep deželnega zbora l. 1878.

Gosp. Dežmanu se predlog Bleiweisov zdi čisto nepotreben. Ko bi se to o načelu sprejelo, bi bilo treba več izjem, ki bi jih bili deželni odborniki prav labko razložili odseku. Stavbeni urad bi nikakor ne mogel uradovati slovenski, in ko bi se mu to ukazalo, bi bilo to stvari sami na škodo. Enako bi bilo s prisilno delavnico, z zemljišno-odveznim zakladom itd. Deželni odbor je vse storil, kar je le mogel, da se vstreza načelom, izrečenih v Bleiweisovem predlogu. Ako se bo to splošno sprejelo, bo velika zmešnjava nastala v deželnih uradih in knjigah.

Deželni glavar odgovarja Dežmanu, da se je kolikor mogoče držal zborovega sklepa.

Dr. Bleiweis Dežmanu pravi, da iz njegovih besed še le sprevidi, kako je prav storil, da je stavil svoj predlog. Ravno Dežmanova stranka je napravila zmešnjave, Govornik misli, da stavbeni urad bi lahko slovenski uradoval, kakor se večinoma uže zdaj godi tudi pri mestnem stavbenem uradu. Iz Gorice in Trsta dobivamo italijanske, iz Dalmacije hrvatske, iz Ogerske madjarske dopise, samo mi naj vsem odgovarjamo nemški.

(Konec prihodnjič.)

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje.)

„Verujte mi“ — rekel je doktor — ne s krepkim ne s tihim, a z nenavadno uljudnim in vplivnim glasom — „verujte, da jaz nikoli ne lečim zbog dobička. To je protivno mojim nazorom in mojemu stanu. Res je, jaz berem plačo za pohode (vizite), pa samo zatega del, da svojih bolnikov ne žalim z odboji. Pa jaz bi priteknil Vam nos; ali prisezam Vam na svojo čast, če ne verujete moji besedi, da bode mnogo hujše potlej. Raji to dejanje prepustite natori sami. Omijte se večkrat z mrzlo vodo, zagotavljam Vas, če prav nimate potrebnega nosa, da boste jako zdravi, kakor da imate nos. A nos Vam svetujem, da denete ga v kako steklenico — v vinski cvét (špirit), ali, kar bi bilo tem boljše, vlijte dve namizni žlici hude vodke in pogretega jesiha ná-nj, pa utegneta potegniti zá-nj lepe novce. Jaz sam bi ga kupil, da ni predrag.“

„Ne, tega ne! nikakor ga ne prodadem!“ — zakričal je obupno major Kovalev — „raji naj odpotuje!“

„Osvobajajte!“ — opomnil je doktor in priklonil se — „jaz sem Vam hotel biti koristen... Kaj naj bi začela..., saj ste videli moj trud!“ — Po teh besedah je doktor uljudno odšel iz majorjeve sobe. Kovalev ni pogledal ga v obraz, o veliki nečutvenosti je videl le njega košuljo, nje rokava, ki sta iz rokavov njegovega črnega fraka gledala bela in čista, kakor sneg.

Sklenil je, da bode drugega dne, predno napovétožbo, pisal štabnega častnika soprozi, ali mu vrne brezi zatožbe to, o čemer piše. Pismo je bilo tako-le:

„Milostiva Gospa,

Aleksandra Grigorijevna!

Jaz ne morem umeti tega, kako čudovito se védete Vi. Verujte mi, ker tako védete se, da s tem ne priigrate ničesar in ne prisilite iz mene ni najslabotnejšega glasa, da bi se pozakonil z Vašo hčerjo. Verujte, da je povest o mojem nosi popolnem znana, kakor je znano tudi to, da ste prvi povod temu Vi, a nihče drug. Njega nenadna ločitva od navadnega prostora, ubeg in ošema, v uradniški obleki, to prav za prav ni nič drugega, nego nastopek samega čaralstva, ki ste Vi mati mu, hčere pa tiste ženske — katere Vam pomagajo o podobnih, Vam koristnih zabavah. Jaz po svoji vesti sodim, da moram opozoriti Vas: če moj nos ne bode še danes na svojem prostoru, da bodem moral rad ali nerad prihiteti v zavetji državnih zakonov.

Poleg tega pa Vas popolnem čestim in imam čast, da sem

Vaš pokorni sluga
Platon Kovalev.

Milostivi Gospod,

Platon Kuzmič!

Neizrečeno me je iznenadilo Vaše pismo. Jaz, to Vam priznavam odkritosrčno, nikakor nisem pričakovala tega, a najmanj Vaših krivičnih očitkov. Najpopreje Vam moram povedati, da jaz uradnika, o katerem Vi pišete, nikedar nisem pozdravljala v svojem bivališči, ni ošemljenega, niti uradnega v resnici. Bival je v mojem domu, res je to, Lipe Ivanovič Potančikov. A dasi bi bil neizrečeno rad pozakonil se z mojo hčerjo, dasi pošteno, trezvo živi in tudi jako učen je, vendar-le jaz nisem delala mu nikoli nikake nade. Vi pišete o nosi. Če Vi to umejete tako, da jaz Vas z nosom vred hočem ostaviti, to je, da Vam hočem dati formalno odpoved,

zdi se meni to čudno, ker sami pišete o tem, ker sem, kar Vam je znano, jaz imela popolnem napsrotne misli, in če Vam je uže sedaj na skrbi zakon z mojo hčerjo, rada Vam ustrežem precej zdaj, ker to je zmirom moje goreče želje predmet, in v tej nadi ostajem zmirom Vam na postrežbo pripravljena

Aleksandra Podtočina.

„Ne“ — dejal je Kovalev, ko je bil prečital pismo, „ne, res ni kriva ona. Ne more biti kriva! Pismo je tako, kakoršnega ne more spisati noben človek, kriv kake hibe.“ Kolegijski prisednik je imel to preverjenost, ker so bili nekolikokrat poslali ga na preiskavo in ogled v Kavkazijsko pokrajino. „Kako, po kaki nesreči se je pripetilo to? — Vrag naj razsodi to!“ — opomnil je naposled in roci spustil ob sebi.

V tem je vést o tem nenavadnem dogodku razširila se po vsej prestolnici, kar je podoba kazala, ne brezi posebnih pristavkov. Tačas so možgani pečali se z nenavadnostimi: malo poprej je občinstvo zanimalo se s poskušnjami, kakor vpliv ima „magnetizem.“ Povest o plešočih stoléh v Konjski ulici je bila še nova, a ni bilo treba čuditi se, ker so skoro jeli govoriti, da kolegijskega prisednika Kovaleva nos prav ob treh vsaki dan popoldne spreha se po Nevskem prospektu. Radovednežev je vsak dan stekla se čela množina tam. A če je kdo povedal, da je nos v Junkerovi zalogi — stepla se je pred Junkerom tolika tolpa in vstala je gnječa, da so redarji morali poseči vmes. „Špekulator“ sam, moški — čestit vnanje, sè salopami, prodajal je pri vhodu v gledališče razne suhe slaščičarske piroge (paštete), ta špekulator je nalašč priredil mnogo lesenih, močnih stoličic, kamor je radovedneže vabil, naj sedejo, in vsakemu prišlecju je iz žepa vzel osemdeset kopejk. Nekov zaslužen polkovnik je nalašč za to ranejšo hodeval z doma in z veliko silo prodiral tolpo, na svojo veliko mrzkost pa je založišču v oknu videl, ne nosa, pač pa navaden volnat zabunec in kameneno natisnjen obraz, — devo, ki je popravljala nogovico, izza nekega drevesa pa je vá-njo zijal nekov gizdalin, imel je malovreden telovnik na sebi in malo brado, — videl je obraz, ki je gotovo uže deset let visel — zmérom na tistem prostoru. Odšel je in razhudil se: „Kako je mogoče, s takimi glupimi in neresničnimi vestmi dražiti národ?“ — Kesnejše je vstala vest, da majorja Kovaleva nos ne spreha se le po Nevskem prospektu, temuč po Tavričeskem vrtu; da je uže dolgo časa to njega torišče; ko je tam bival še Kozrev-Mirza, da je jako čudil se tej redki natorni prikazni. Odpravili so se nekateri pripravniki zdravniške akademije pred Junkerov dom. Neka znamenita, čestita gospa je v posebnem pismu prosila gorenjemu vrtu nadzornika, da bi smela svojim otrokom pokazati redko prikazen, in če je mogoče, o pojasnilu — poučnem in odgojilnem mladezni.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Gradca 16. novembra. — Včeraj ob 9. uri do poludne otvorilo se je zborovanje c. k. avstrijskega društva pomologov. Natančneje poročilo o tem zborovanju, kolikor zamore zanimati slovenske naše sadjerejce, hočem v kratkem v daljšem članku čast. bralcem podati. Danes naj omenim le v naglici najvažnejše, to je, o zavodu grofa Attemsa v Libenau-u pri Gradcu za sušenje sadja in zelenjade. Ta zavod, s kojim ogledovanjem se je pričelo zborovanje sadjarskega društva, je cela fabrika, v kateri se na dan na tisuče kilogramov sadja in zelenjade posuši. Štiri velikanske sadne sušilnice, napravljene po ameriškem načinu, neprene-

homa delujejo. Vsaka sušilnica je druge sestave in sicer v ta namen, da bode mogoče po natančnih skušnjah sadjerejcem eno priporočevati, koja se izkaže za najboljo. Sadje v teh sušilnicah posušeno ima skuhano ravno isti okus s svežim, posebno pa to tudi velja od zelenjade, ki deloma vsled kemične pretvorbe v sušilnici še bolja postane. Tudi za lupljenje sadja, rezanje zelenjade itd. imajo posebne stroje, ki delo hitro in čedno izvršujejo. Vse delovanje v tem zavodu je izgledno urejeno in grof Attems ima gotovo velike zasluge, da na svoj račun tako drage poskuse izvaja, ki imajo biti na korist celi Avstriji. Tudi za naše kranjsko sadjarstvo bode ta zavod temelj za umnejše delovanje s sadjem. Posebne koristi pa zna postati za Kranjsko konserviranje zelenjade, katero je možno lahko in dobro prodati. O tem drugič več. Danes in jutri je posvetovanje o spečevanju sadja s posebnim ozirom na gori imenovani zavod, o sadni kupčiji in o organizaciji delovanja na prosoh sadjarstva.

V Krškem 16. nov. (*Književno naznanilo*.) Knjiga „Politična in kulturna zgodovina štajerskih Slovencev“ je ravnokar dotiskana in zdaj se veže v prav elegantne platnice. Radi tega moral sem ceno za 20 kr. zvišati. P. n. naročniki mi najbolje vstrežejo, ako mi naročnino in poštnino (v skupnem znesku 1 gl. 30 kr.) po nakaznici pošljejo.

J. Lapajne,
pisatelj in založnik.

Postojina 16. nov. (Izv. dop.) Te dni vrše se pri nas volitve v občinski zastop. V gospodarski odsek volili smo uže v soboto in sicer narodnjake gg.: Miroslava Vičiča z 134 glasovi; Josipa Deklevo z 112; Alojzija Kraigherja z 109. Nasprotni nam kandidatje ostali so v izdatni manjšini, in sicer vjel je gosp. M. Burger 79, gosp. Janez Krainer 70, in gosp. France Burger 58 glasov. Tudi namestnika odbornikom gg. Josip Lavrenčič in Peter Kraigher predrla sta z ogromno večino. — Ta dan volili smo tudi odbornika za trg; izvoljen je gosp. M. Vičič. V četrtek, petek in soboto izbrali si bodo posamni trije razredi svoje odbornike, in smelo trdimo, da le Bog pomore, Postojini v ponos.

Iz Ljubljane. (*Shod c. k. avstrijskega sadjarskega društva v Gradcu*) pričel se je, kakor je čast. našim bralcem uže znano, minulo soboto v Libenau-u tik Gradca. — Shod zbral se je v tovarni, katero je osnoval Henrik grof Attems prav v ta namen, da se tudi pri nas vpelje oni način ravnanja in spečevanja sadnih in zeljenadnih pridelkov, kakoršnega so v Severno-Nemškem najprej začeli poskušati po izgledu Amerikancev. — V Evropi je temu ravnanju pot pokazala sloveča knjiga v Sanfranciscu živečega Nemca z imenom Henrik Semler, katera je začela izhajati v jeseni leta 1882. z naslovom „Die Hebung der Obstverwaltung und des Obstbaues“ — Wismar 1882. Hinstorff'sche Hofbuchhandlung. — Le memogredé omenjamo, da se je Semler tudi sicer zanimal za gospodarska vprašanja v Ameriki in opominjamo na njegova dela: „Die nordamerikanische Rindviehzucht und Milchwirtschaft“ — in pa: „Die wahren Ursachen und die wirkliche Bedeutung der nordamerikanischen Concurrenz“.

Semler tedaj nam je kažipot, kako tudi pri nas boljše spečavati sadjerejske in zelenjadinske pridelke, in bližje nas bil je H. grof Attems, ki je dejansko vpeljal ono, kar priporoča Semler. — Posebno za to, ker je grof Attems pri tem shodu sadjerejcev pri delujočih sušilnicah in drugih pripravah kazal in razlagal svoje dosedanje skušnje bil je ta shod jako zanimiv, pa tudi pomenljiv za našo sadjerejo. — Danes in na tem mestu nam ni mogoče na drobno popisati vseh razkazanj v imenovani tovarni, omenjamo tedaj samo, da se

Bledu dovolile zdravstvene takse. Gosp. glavar je govoril v začetku slovenski, proti koncu pa nemški.

Gosp. Kersnik se oglasi zoper predlog rekši:

„Jaz bom zoper ta predlog glasoval, ker čujem v njem nekaj družega, kakor so prosile občine, česar pa, kakor odkritosrčno povem, ne umem. Vprašam vas, kako bo Blejska občina dokazala, da je storila vse, kar je treba, da se Bled povzdigne v vrste kopelišč? Gospod poročevalec tega ni pojasnil, in želel bi gorko, da bode to storil v svoji konečni besedi. Pa še nekaj — jaz se bojim, da s tem sklepom napravimo zopet nevarno luknjo v naš deželni žep, katero luknjo bode skušala občina za občino zmiraj bolj razširjati — in da se jim bo posrečilo to sčasoma tako — da je nam ne bomo več mogli zamašiti ali zakrpati.

Poleg tega pa se mi vidi, da občini Bled in Gorje niste tako silno ubožni, in da, ako bi se posamezni ondotnih grajščakov in gospodov s primerno požrtvovalnostjo lotili vprašanja, kako povzdigniti Bled v kopelišče, da potem ne bi trebalo sklepati nam o takih prošnjah.

Jaz predlagam, da se preide na dnevni red.“

Dr. Bleiweis tudi nasprotuje predlogu finančnega odseka, in omenja, da se za navadnega kirurga ne potrebuje tolika plača, kakor jo hočejo v Bledu dati zdravniku.

Predlog g. Kersnika se potem zavrže, predlog odsekov pa, ki ga je tudi poročevalec dr. Mošé prav gorko zagovarjal, sprejme.

Gosp. Franju Vilharju se dovoli za izdavanje svojih glasbotvorov 100 gold. podpore, prošnja podpornega društva filozofov na dunajskem vseučilišču in ribškega društva za podporo se pa odbijete. Gosp. Faber je predlagal, da bi se ribškemu društvu dala podpora 30 gold., pa je ostal v manjšini.

Mariji Lovšin, ingrosistovi vdovi, se dovoli miloščina 120 gold.

Pri prošnji za podporo obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani govoril je župan gosp. Grasselli ter je priporočal, da bi se tej šoli dovolila podpora 300 gld., kar je večina tudi sprejela. Odsek je bil nasvetoval samo 200 gold.

Za čipkarsko solo v Žireh se je dovolilo 80 gold. podpore, prošnja Gregorja Vizjaka se je pa izročila deželnemu odboru v rešitev.

Poročilo deželnega odbora o deželno-kulturnih in zdravstvenih zadevah se vzame na znanje.

Dr. Samec potem poroča o cesti iz Žirov do Spodnjega Rogatca in se sprejmo naslednji sklepi brez ugovora:

1. Slavni deželni zbor naroči naj iz svoje srede voljenemu odboru 3 udov, da si s pomočjo zastopnikov vseh vdeležencev, potem okrajno-cestnih odborov Logatec in Idrija, dalje referenta deželnega odbora v cestnih zadevah in deželnega inženirja eventualno tudi dogovorno s politično gosposko preskrbi z ogledom na lici mesta vse potrebne informacije glede cestnih črt Zora in Račevo in da pové potem svoje mnenje deželnemu odboru v posebnem poročilu. Deželni odbor pa ima potem na podlagi tega poročila, ter z ozirom na tehnične, ekonomske in na razmere prometa projektiranih cestnih črt staviti v prihodnjem deželno-zbornem zasedanju svoje nasvete glede izpeljave onega načrta, ki se mu bolje zdi.

2. Deželni odbor se pooblasti, da v slučaji, ako se zastran sklada in zastran alternative Logatec-Rovte-Sovra-Žir in Logatec-Rovte-Račevo-Žir doseže sporazumljenje med cestnima odboroma logaškim in idrijskim in tudi med vdeležnimi občinami, dovoli deželno podporo v znesku 2000 gold. na korist dotičnemu cestnemu fondu in da dovoli tudi imenovanima cestnima okra-

jema priklade za dotični sklad. Dohodki iz teh priklad se ne smejo porabiti za druge cestne potrebe, ampak se morajo obrestno-nosno naložiti dotlej, da se začne graditi namerovana cesta.

3. Deželnemu odboru se naroča, da dožene vse v tem oziru potrebne izvedbe in o tem v prihodnjem zasedanju deželnega zbora poroča.

4. Deželnemu odboru se naroča, ako se sporazumljenje doseže, in ako se izpolnijo vsi postavni pogoji, da o uvrstitvi nameravane ceste Dolenji Logatec-Rovte-Žir predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju postavni načrt.

Prošnje občine Motnik, Radence, Staritrq in Novomesto glede cestnih zadev se izroče deželnemu odboru v rešitev, prošnja občine Podkraj pa deželni vladi.

Gosp. Svetec poroča o mestnem statutu ljubljanskem in v imenu dotičnega odseka predlaga, da naj se ta statut izroči deželnemu odboru z naročilom, da do prihodnjega zasedanja z dogovoroma s slavno deželno vlado pripravi postavni načrt tega statuta in ga precej v začetku deželnemu zboru predloži. Ta predlog se sprejme brez ugovora.

Občini sv. Ožbalda, ki prosi razdelitev v dve občini, se odgovori, naj počaka dotlej, da se naredi nova občinska postava. Gosp. Lavrenčič pri tej priliki vpraša, kaj je s sklepom glede ločitve vrhpoljske občine od vipavske, in gosp. deželni predsednik odgovori, da še ni prišel noben odgovor od ministerstva, kateremu se je izročil dotični sklep deželnega zbora.

Poročilo deželnega odbora v §. 8. marg. šte. 27. 28. in 29. letnega poročila se vzame na znanje, potem pa veliki posestniki za namestnika svojega deželnega odbornika izvolijo gosp. barona Tauffererja. Za pregled cestne črte iz Žirov v Logatec se izvolijo gg. Samec, Lavrenčič in Faber, potem pa gosp. deželni glavar ob pol 2. uri popoldne sklene sejo, ter prihodnjo sejo napové na soboto ob 9. uri zjutraj.

Zabavne stvari.

Nos.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Gorenjec, Podgoričan.

(Dalje in konec.)

Takih dogodkov so neizrečeno bili veseli vsi tisti, kateri so radi burke brili, smešili dame — in kateri ta čas niso imeli nikakove tvarine več, da bi bili bedastali. Neobila množina čestitih in dobrodušnih ljudi je bila jako nevoljna. Nekov gospod je nevoljno tožil, da ne umeje, kako mogó ljudje o tem razsvetljenem veku razglasati tako zoprne izmišljotine, in čemer se čudi, zakaj vlada nima na brigi tega. Ta gospod je bil, kar je podoba pričala, med tistimi gospodi, ki so želeli, da bi vlado vpregli v vse, celó v vsakdanje razpore se soprogami. Vse drugo . . . tó zopet vse dogodjaje, krije meгла, zato je do céla neznano, kaj se je godilo kesneje.

III.

Le bedastoča se godí na sveti. Časi ni nikder nikakoršnega razmerja. Prav ta nos, ki je odpotoval v obleki državnega svétnika in vzbudil toliko hrupa po mestih, spomnil se je, da ni domá nikjer, da je popreje imel svoj prostor, to je, torišče med salopami majorja Kovaleva. To je bilo 7. dan aprila meseca. Naspal se je in obupno je pogledal, zagledal je — nos! prijel se je z roko — nos je bil res! „Gledite ga!“ — razve-

selil se je Kovalev in čudo je bilo, ker ni začel bos plesati tropaka po vsej sobi. Ukazal je, naj mu précej prinesó vode, da se omije, po omitji pa je zopet pogledal se v zrkalo — imel je nos!

„Gledi, Ivan, zdi se mi, da imam nekakov mozolj na nosi“ — spregovoril je in premišljal. „Ali beda bode, če Ivan opomni: „Kaj še, gospod, ne le prišča ni nikjer, tudi nosa samega manjka!“

Pa Ivan je opomnil: „Ničesar ni, nikakega prišča ni nikjer, čist nos imate!“

„Dobro je to, vrag se obesi!“ — opomnil je sam sebi major in tlesnil s prsti. Ta trenotek je pri durih prikazal se brilec Ivan Jakovljevič, ali bojazljiv tako, kakor kaka mačka, ki jo zaloté, da pokuša slanino.

„Povedi najpopreje, ali imaš čisti roci?“ — povprašal je in z daleč kriknil Kovalev.

„Čisti sta.“

„Lažeš!“

„Za Bóga, čisti sta, gospod!“

„Le varujte se!“

Kovalev je sédel. Ivan Jakovljevič ga je zavaroval s prtičem — in ta trenotek je s pomočjo svojega čopiča vso njega brado in del obraza promenil v robo, kakoršno ponujajo po kupčijskih izkazih. „Dej, nu!“ — opomnil je sam sebi Ivan Jakovljevič, ko je bil ozrl se v nos, a nagnil je glavo na desno stran in pogledal nos z leve strani, — „vonja, gledi ga, prav tako, kakor nalašč“ — govoril je dalje in dolgo časa gledal nos. Napósled je na lahko, varno, kakor more le misliti kdo, dvignil dva prsta, zato da bi z njima prijel konec nosa, Ivan Jakovljevič je imel tako navado.

„Nu, gledi nu!“ — zakričal je Kovalev. Ivanu Jakovljeviču sta omahnili roki, otrpnil je in vznemiril se, kakor še nikoli ni bil nemiren. Napósled je varno jel britvo nastavljati majorju pod brado in dati mu prav nič ni pristrčno bilo delo — da-si je težko bril brezi vsakoršnega pridržka njuhalni del njegovega tela — da-si s svojim neokretnim večim prstom opiral se ob lice, vendar je naposled zmogel vse zapreke in obril je Kovaleva.

Ko je vse bilo dogotovljeno, pohitel je Kovalev in oblekel se, najel je izvožčka in odpeljal se je naravnost k slaščičarju. Ko je stopal v prodajalnico, uže z daleč je kriknil: „Dečko, čašo čokolade!“ — a ta trenotek je stopil pred zrkalo — imel je nos! Veselo se je obrnil nazaj in pogledal je s zasmehljivim okom, namrščil je nekoliko oko v dva vojščaka, eden je imel nos — podoben gumbu na kakem telovniku. Po tem pohodu je pot ubral v pisalnico tistega okraja, kjer bi bil rad dobil podgubernatorstvo, ali da se mu spesne — eksekutorstvo. Ko je bil prišel skozi prejemno sobo, pogledal se je v zrkalo — imel je nos! Potlej je peljal se k drugemu kolegijskemu prisedniku ali majorju, ki je bil hud zasmehovalec in ki je često njega raznim oholim opomnjam očital: „Nu, ti si, jaz te poznam, ti bôdeš, kakor kak jež!“ — Na poti je premišljal: „Če majór ne pokne vsled smeha, ko me zagleda, to bode véren zrak, da je vse v redu.“ Pa kaj mu je bilo do kolegijskega prisednika?! — „Dobro je, vrag naj ga pozoblje!“ — je opomnil sam sebi Kovalev. Na poti je srečal štabnega častnika soprogo Podtočino in nje hčer; priklonil se jima je, pozdravil ga je radosten vsklik: naj je bilo, to njemu ni jemalo čestí. Razgovarjal se je z njima jako dolgo časa in nalašč je iz žepa vzel tobačnico, dolgo časa je pred njima basal obe nosnici in sam sebi govoril: „Dejte, prosim vaju, dušici, kurji rod! s tako hčerjo se ne pozakonim nikakor! Kar je, to je, par amour — nalašč ne!“ — Major Kovalev se je poslé sprehajal, kakor mu je kazalo, zdaj po Nevskem prospektu, zdaj po gledališkem torišči in povsodi drugodi.

Nos mu je sedel na obrazi in ni bilo podobe, da je kedaj odločil se in odšel po sveti. Poslé so ljudje videli, da je major Kovalev bil zmirom veselega srca in obraza, da je odločno smehljal se in hodeval za vsemi krasnimi damami, da je o neki priliki stal pred prodajalnico na gostinnem dvoru in kupaval nekov redoven trak, ni znano, zakaj, zato ne, ker ni bil nikakega reda vitez.

Dejte, kakova povest se je sesnovala, v severni prestolnici naše razsežne carjevine! Zdaj stoprv, ko dogodek dogodku primerjam izpoznavam, da v tej povesti ni resnično vse. Ne govorimo o tem, da je res to, ker je nos tako čudovito natorno odločil se in ponašal po raznih krajih s čestjo državnega svetnika — zakaj Kovalev ni pomislil, da ni lahko o nosi govoriti v oznanih časnikarskega upravnistva. Jaz tukaj ne govorim o tem smislu, da bi bilo treba bilo drago plačati ojavo: to-le pisarim, saj tudi jaz nisem kdo med tistimi ljudmi, ki ne želé prav nikakega prida; ali nepristno je to, težavno, nelepo. Pa tudi to, kako je nos prišel v pečeni hleb in kako Ivan Jakovljevič sam... ne, jaz tega ne umejem nikakor, gotovo ne umejem! — Ali še čudovitejše, neumljivejše, nego vse drugo, pa je to, kako pisatelji mogó brati podobne snovi. Priznavam, da je to snov vsekako neumljiva, to je res... ne, nikakor ne umejem tega! Prvo odločno nikakor ni na korist domovini; pa tudi... pa tudi drugo nima nikakoršne koristi. Prav za prav, jaz sam ne znam, kaj to...

A vendar pri vsem tem, da-si bi bilo mogoče potrditi to in to, pa tudi to, morebiti da... nu, da tudi, kjer ni primernosti? — a vendar-le, če človek premišlja, kaj bi bilo res v vsem tem. Naj govori kdo, kar hoče, podobne dogodke imajo na sveti, — prav redki so, a vendar-le so.

Mnogovrstne novice.

* *Volkovi požrli.* Ogerski časnik „Nemzet“ pripoveduje z Marmaros-Szigeta sledečo dogodbo: Ruski duhovnik s Krasnisora potoval je nedavno z svojo ženo in otrokom v Lonko. Med potjo napadla je popotnike truma — kaci 20 — volkov. Konji so se spenjali po konci in so bežali v divjem teku. Žena duhovnikova se je tako vstrašila, da je otroka v naročji spustila, da je padel s seni. Ko je nesrečni oče to videl, skoči s seni, te pa so dirjale naprej z omedlelo ženo. — Prične se strašanski boj med duhovnikom in volkovi, in duhoven je z revolverjem kmalu dva usmrtil, toda volkovi so otroka, nagloma potem pa še duhovnika raztrgali. — Ko so seni dospele v Lonko, je žena, bivša noseča, od strahu porodila dete, ki je bilo mrtvo, ona sama pa je umirala. Tako je v teku ene ure bila pokončana vsa družina. — Duhovnik v Lonki bil je oče nesrečne žene.

* *Dekla — milijonarka.* Pri Kolonskem bankijeru Openheimu služila je dekla, ki se oglasi pri svojem gospodu nekega dne z novico, da je bajé njen stric v Ameriki umrl zapustivši veliko premoženje. Openheim poizveduje in zvé, da je stric dekli res zapustil 160 milijonov dolarjev ali 368 milij. gold. v našem denarji in da je ta dedšina res pripadla srečni dekli, katera jo ima deliti z še 14 sorodniki, živečimi v Hesenu.

Naši dopisi.

Iz Gorice 23. nov. — Ker mi potujočemu tukajšnje politične razmere niso tako znane, da bi si upal lastno sodbo izreči o razmerah tukajšnjih Slovencev, moram vam tukajšnji položaj označiti vsaj iz soglasnih virov